N:r 5.
Maj 1921.

Pris 75 öre.

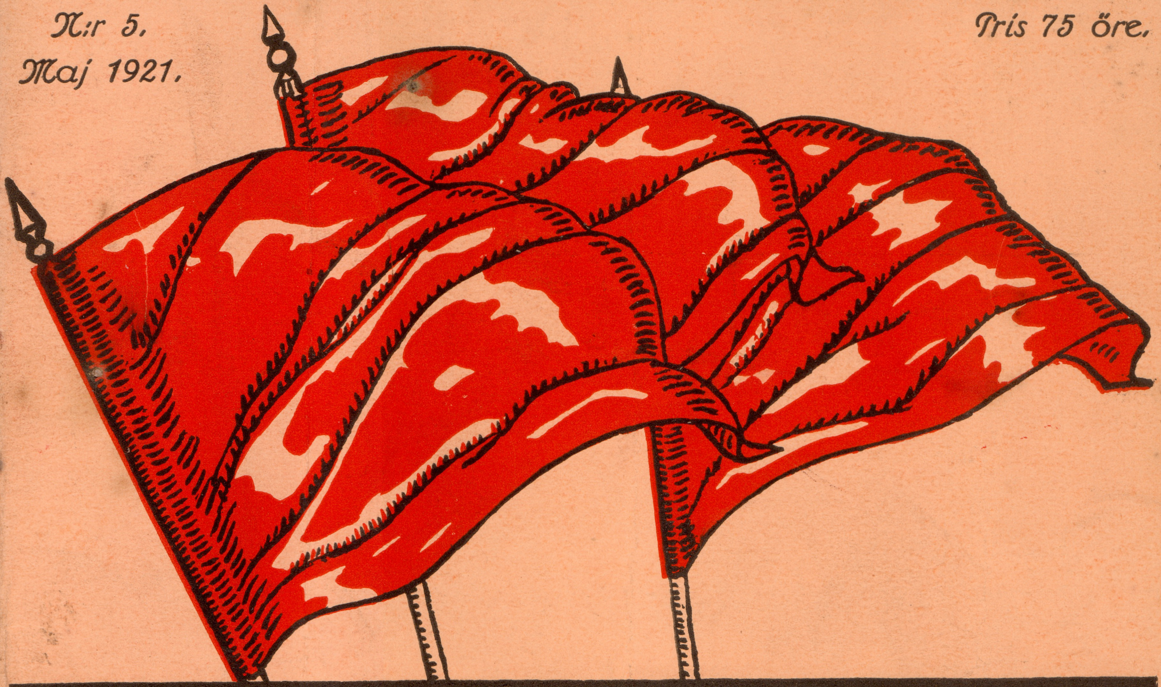

RÖDA FANOR

TIDSKRIFT FÖR DEN FRIA KOMMUNISMEN

INNEHÅLL:

A. Souchy: **Den nuvarande situationen i Spanien och dess orsaker.**
Jens Storgaard: **Moskwa—Danmark.**
Rudolf Rocker: **Reaktionen i Italien.**
Axel Andersson: **Personkult och auktoritetstro.**
Fritz Jonsson: **Ungsocialismens politiska kamp.**
Albert Jensen: **Den "demokratiska centralismen" och den tyska marsrevolten 1921.**
Didrik Stigman: **Upton Sinclair.**

Utgiven av:
Sverges Ungsocialistiska parti.
Redaktör: Albert Jensen.

Författarna svara själva
för sina artiklar.

RÖDA FANOR Maj 1921.
Red. ALBERT JENSEN.

Ungsocialismens politiska kamp.

Av Fritz Jonsson.

När Z. Höglund inför förra årets riksdagsmannaval inledde den vänsterdemokratiska valkampanjen med det beryktade mötet i Vitabergsparken, så skällde han oss ungsocialister för politiska slöfockar,, som lågo hemma och drogo oss på valdagarna, och »den mer konungslige än konungen själv» förklarade i samma veva, att en antiparlamentarisk politisk ståndpunkt var antisocialistisk.

Så länge som dylika beskyllningar och invektiv komma från de mandataspirerande själva ha de ju alltid sin naturliga förklaring. Med provtal av denna kaliber skola de arbeta sig fram till posterna. En partipolitisk valstrid är mer eller mindre en personlighetsstrid. Och det är därav som det kommer sig, att partifräsarna för de olika riktningarna till den grad förtala, skymfa och beljuga varandra, som de nu till mångas förvåning göra, den ene lika mycket som den andre. De taga heder och ära av varandra, inte därför att de äro parlamentariska politiska marknadsgycklare, utan därför att de tillhöra ett annat parlamentariskt politiskt parti med ett annat partipolitiskt intresse, varmed ingenting annat menas än att få in så många som möjligt av de egna i riksdagen. Det är detta, som är de revolutionära vänsterdemokraternas politiska intresse, liksom det är den politiska högerns, liberalernas och högerdemokraternas, och detta är detta, som vi ungsocialister ha ansett utgöra en alltför öppen strävan att i det här samhället levebrödsplacera de mest bemärkta partigängarna, för att inte bli påtalat och blottat.

Men det är emellertid och tyvärr icke enbart ifrån de parlamentariska politikerna som talet om vår politiska slöhet emanera. Även inom den djupare arbetarevärlden har det efterhand vuxit fram en svag och osäker tro om, att vi ungsocialister skulle vara politiskt ointresserade. Det är förmyndarsocialisterna, som givit upphov åt och skapat grundval för denna vantro. Genom att begränsa den politiska aktionen till den parlamentariska verksamhetens snäva gränser ha de i viss mån lyckats att synonymisera den parlamentariska »kampen» med den politiska klasskampen i allmänhet.

Man skall likväl icke behöva tänka så värst länge för att komma till fullkomlig insikt om, icke blott att denna ståndpunkt är alldeles absurd, utan även att vi ungsocialister i stället för att vara anti-politiker, d. v. s. motståndare till politik i allmänhet, vilket man vid flera tillfällen sökt pådyvla oss, verkligen äro politiskt intresserade, om än på ett annat sätt och i kanske djupare mening än parlamentarikerna.

Det ligger uppenbarligen i sakens natur, att den parlamentariska verksamheten icke är detsamma som politisk verksamhet i allmänhet. Parlamentarismen är ju endast en viss form av politisk verksamhet och därtill den allra svagaste formen. När parlamentarikerna komma till arbetarna och säga, att blott de få majoritet i riksdagen, d. v. s. bliva hälvten plus en, så är arbetarnas politiska frigörelse i hamn, då göra de sig skyldiga till en mycket grov lögn. Detta visade sig i Finland före revolutionen, där arbetarna hade majoriteten i riksdagen. Och det har visat sig i ett flertal kommunala inrättningar och verk i vårt land. I många städer och landskommuner sitta arbetarna i majoritet och sålunda, enligt parlamentariskt betraktelsesätt, vid makten, men detta till trots förmå de intet. Vad arbetarna vunnit med att de kommit i majoritet, det är, att de övervunnit de parlamentariska hindren — och därutöver ingenting. Men med denna relativa vinst komma arbetarna icke någon vart. Det gamla politiska systemet, som en överbyggnad till den privatekonomiska ordningen, är allt fortfarande bestående och skall och måste bestå, intill det ögonblick, då kapitalismen faller. Dessa tu äro nämligen adpertinent sammanvuxna med varandra och komma att följas åt i livet som i döden. Tron på politisk frihet och jämlikhet utan ekonomisk likhet och jämnställighet är et jättestort självbedrägeri.

Den ungsocialistiska rörelsen är ju erkänt en politisk rörelse och kan följaktligen icke gärna vara av politiskt ointresserad karaktär. Raka motsatsen är ju helt enkelt ett odisputabelt faktum. I den mån, som den ungsocialistiska rörelsen överhuvudtaget uträttar något, utföres ett politiskt arbete. Och detta gäller även, när den bekämpar de parlamentariska politiska socialisternas försumpande verksamhet ibland arbetarna. Ty av politisk natur är alla och envar tilldragelse, varav den allmänna utvecklingen röner inflytande och inverkan. De ekonomiska händelserna äro som oftast av mycket stor politisk betydelse. En ekonomisk aktion i form av en generalsträjk är av den allra största politiska betydelse. Den har nära nog en större och mäktigare inverkan på det allmänna, på hela samhällsmekanismen, än någon annan händelse. Näst det allmänna öppna upproret är generalsträjken den mest överhängande faran för det nuvarande politiska systemet, eftersom den i sig själv syftar till och riktar sig mot det ekonomiska tillstånd, som är grundvalen och förutsättningen för det politiska systemet.

Den ungsocialistiska antiparlamentarismen grundar sig icke på politisk slöhet utan på principiella, moraliska, ekonomiska och andra skäl. Ur principiell synpunkt förkasta vi ungsocialister parlamentarismen framförallt därför, att bourgeoisins intressen äro diametralt motsatta proletariates klassintressen och att varje medling på den borgerliga parlamentarismens grund icke blott är alldeles utsiktslös, utan fastmer skadlig för arbetarna genom att den omformar klasskampen till en erbarmlig och ovärdig kommedi och verkar förlamande på massornas revolutionära energi och slagkraft. Vi äro vidare principiella motståndare till parlamentarismen därför, att den icke syftar till, eller under några förhållanden kan syfta till, att avskaffa det kapitalistiska samhället, utan endast till att omforma det. Parlamentaristerna vilja förverkliga socialismen i kapitalismens samhälle. Detta är emellertid teoretiskt sett fullkomligt orimligt, och historien har med dyrköpta exempel ur det praktiska livet visat det vara outförbart. Det parlamentariska köpslåendet och kohandlandet om arbetarnas brännande livsvillkor, marknadsgycklet under valen, och offrandet av arbetarnas ekonomiska intressen för parlamentariska spekulationer ha ej blott gjort oss betänksamma och tveksamma, utan helt och hållet övertygat oss om det moraliskt förkastliga och ansvarslösa i dylikt gyckelspel. De häpnadsväckande utgifter till ingen nytta, som valrörelserna och dekretbyråkratin sluka, har kommit oss att inse, att arbetarna under svett och möda hårt förvärvade småslantar kunna användas bättre och bli till mera nytta. Och till slut har den grundliga omvandlingen och korrumperingen av den gamla socialdemokratin på parlamentarismens väg bekräftat alla våra onda aningar och givit oss de bästa trumf på hand mot de parlamentariska hazardspelarna.

I stället för den korrumperande, kostsamma och mer än tvivelaktiga parlamentarismen har den ungsocialistiska rörelsen upptagit den direkta aktionen och den sociala revolutionen som medel i den politiska kampen. Men förkastandet av parlamentarismen och tillgripandet av mäktigare kampmedel är i stället för passifist-politicism liktydigt med politisk aktivism. Med dessa kampmedel når man det ondas rot — den ekonomiska ordningen, på vilken det förhärskande politiska systemet är uppbyggt.

I intimt sammanhang med förkastandet av parlamentarismen i den politiska klasskampen står ungsocialismens ställning till staten. De bemärktaste av socialismens och anarkismens lärofäder ha ådagalagt och lärt, att staten uppkommit med klassernas och monopolens uppkomst. Och erfarenheten har visat oss, att staten är klassmotsättningarnas och monopolens främste beskyddare. Så fort arbetsköparna bli hotade är staten genast framme och tar deras parti. Som en följd därav anse vi det ofrånkomligt, att kampen mot kapitalismen också måste innebära en kamp mot staten och dess organ; detta även därför att varje förändring i de ekonomiska grundbetingelserna oundvikligen är förbunden med en motsvarande förändring i det politiska systemet.

Det parlamentariska regeringsskicket är en produkt av den kapitalistiska samfundsordningen. Den, som menar allvar med bekämpandet av kapitalismen, måste av omständigheternas järnhårda logik också bekämpa staten, som försvarar och beskyddar det kapitalistiska systemet. Privatmonopolens avskaffande måste vara liktydigt med statens avskaffande. Och upphävandet av möjligheten för den ena människan att utsuga den andra måste leda till upphävandet av rätten för den den ena människan att regera den andra.

Detta är ungsocialistisk politik.

Den nuvarande situationen i Spanien och dess orsaker.

Av Augustin Souchy.

***

Paris i April 1921.

Det är känt över hela världen, att det för närvarande råder en fruktansvärd reaktion i Spanien. Då jag nu är i Paris, passar jag på tillfället att informa mig lite över situationen i Spanien. Till detta har man nämligen just nu tillfälle här i Paris, ty det är icke så få arbetare och revolutionära kamrater, som har blivit tvingade att rymma hit från sitt »fädernesland». Liksom Rysslands revolutionärer under tsarismens tid äro nu Spaniens revolutionärer tvungna att leva i landsflykt.

En av dessa emigranter är redaktören av det syndikalistiska dagbladet »Solidaridad Obrera» i Madrid, kamrat Rertituto Mogrovejo. Han har blivit dömd till flera års straffarbete och har föredragit att hellre leva i Paris under visserligen fattiga, men i alla fall fria omständigheter, än i fästningen Montjuich i Spanien, där nu en stor del av hans kamrater försmäkta. Rertituto Mogrovejo är ännu ung och energisk och han gav mig följande uppgifter:

Fackföreningsrörelsen i Spanien är icke synnerligen gammal. Förr i världen, på den tid den första Internationalen existerade, fanns det i Spanien en anarkistisk, Bakunistisk rörelse. År 1889 bildade den anarkistiska unionen i provinsen Katalonien en facklig organisation med namnet »Confederacion del Regional». Centrumet för denna organisation var Kataloniens huvudstad Barcelona. Organisationens organ var »Solidaridad» och utkom först varje vecka, men snart dagligen. Det kom till stora strider mellan arbetsgivarana och arbetarna och dessa strider kulminerade i den reaktion som kom att även kosta en Francisko Ferrers liv 1909.

Men även denna reaktion tog en gång slut och efter denna tid började fackföreningarna att få ny vind under vingarna. Ett år efter Ferrers död, år 1910, kände arbetarna behov av en mera omfattande sammanslutning av deras fackliga organisationer och en del provinsorganisationer kommo tillsammans och grundade den syndikalistiska organisation som ännu består i dag under namnet »Confederacion Nacional del Trabajo». Vid början förenade sig provinserna Coruna Gijon, Aragon, Katalona.

År 1900 bildades även en reformistisk fackorganisation. Då den revolutionära år 1914 endast hade 24 tusen medlemmar, så hade den reformistiska 300 tusen. Namnet på denna organisation är: »Union General del Trabajadores».

År 1917 ställde järnvägsarbetare fordringar, som icke beviljades av arbetsgivarna. De anropade sina klassbröder om hjälp och stora delar av arbetarna gingo ut i generalsträjk. Den reformistiska U. G. T. gick inte med.

På grund av detta förräderi började massorna att lämna den reformistiska organisationen och under 1918 växte den revolutionära C. N. T. upp till 100 tusen medlemmar.

Året därpå följde en ny rörelse. Denna gång var det metallarbetarna, som hade fordringar till arbetsgivarna. Arbetsgivarna ville naturligtvis icke bevilja arbetarnas fordringar och så kom det åter till solidaritetsstrājk. Denna strājk är känd under namnet »Canadiensestrājken». Arbetarna i hela provinsen Katalonia voro med och den blev en stor succés. Under strājken arresterade regeringen icke mindre än 50 tusen arbetare. Men regeringen blev tvungen att släppa dem alla och den revolutionära rörelsen fick en alldeles oerhörd utbredning.

De revolutionära fackföreningarna kallades till en stor konferens i Madrids största möteslokal, »Teatro de la Comedia», framför allt under medverkan av kamrat Angel Pestanna, som nu är arresterad tillsammans med många andra. På denna konferens voro flera hundratusentals medlemmar representerade, som alla ville inträda i den revolutionära organisationen, »Confederacion Nacional det Trabajo». Här uttalade man klart och tydligt, att organisationen ställde sig på den revolutionära klasskampens ståndpunkt. Man accepterade den direkta aktionen i alla former som kapmedel: sträjk, generalsträjk, sabotage, bojkott, den passiva resistensen m. m. Då de flesta ledande krafterna voro anarkister, ställde man sig på en absolut och aktiv antiparlamentarisk ståndpunkt; konferensen uttalade sig med hänsyn till organisationens mål som anhängare av den fria, antistatliga kommunismen. Det hela gav intryck av, att det nu var en helt ny grandios rörelse i gång. Regeringen blev uppmärksam på det, och sände en minister till konferensen. De portugisiska fackföreningarna voro likaledes representerade och förkunnade sin anslutning till de spanska fackföreningarna. Man beslöt då att skapa en stor organisation för hela den Pyreneiska halvön, med namnet »Confederacion dela Iberica».

Konferensen utfärdade upprop till en allmän kongress; tre månader senare blev denna kongress avhållen, likaledes i Madrid, och på denna kongress voro 800 tusen medlemmar representerade. Det var i september 1919. Vid samma tid smälte den reformistiska organisationen »Union General del Trabajadores» samman från 300 tusen till endast 200 tusen medlemmar. Den stora majoriteten av Spaniens arbetare anslöt sig således till den revolutionära organisationen.

DATO

den av revolutionärerna avrättade ministerpresidenten.

Här frågade jag den spanske kamraten om det icke vore att frukta, att de flesta av dem, som så hastigt strömmat till organisationen endast voro medlöpare, mera eller mindre omedvetna element, som vid första bästa tillfälle kom att falla från igen, eller åtminstone icke voro kapabla att kunna genomföra en revolutionär aktion med fullt medvetande.

Han svarade att det icke var att frukta. Spanien har ett revolutionärt förflutet. De massor, som nu anslutit sig till organisationen voro även förut revolutionära och fullt eller halvt klassmedvetna. Därtill hade mycket den storartade propaganda som bedrivits av Malatesta, bidragit. Spridningen av Krapotkins och Malatos skrifter hade ett så varaktigt inflytande, att arbetarna och bönderna mycket väl veta vad de vilja. Arbetarna försöka vid varje stor strejk och lämpligt tillfälle att ta hand om fabrikerna. Lantarbetarna behålla produkterna för sig själva. Man behöver således icke frukta, att organisationens stora tillväxt kommer att föra med sig en avplattning.

Organisationens stora tillväxt började injaga skräck hos regeringen, som började förfölja och bekämpa den. Efter kongressen i december 1919 utgavs det i alla stora städer dagliga tidningar och organisationen växte till en million medlemmar.

Så kom år 1920, den stora strejken i koppargruvan vid Riotinto. Största delen av gruvorna tillhöra engelska kapitalister och dessa ville icke bevilja arbetarnas fordringar. Arbetarna ville genom sin organisation ta gruvorna i besittning och man började allvarligt övertänka och organisera saken. Att militären skulle utkommenderas var klart, men arbetarna hade även tänkt på det. Sedan många år tillbaka fördes en intensiv antimilitaristisk propaganda och nu visade sig resultatet. I Saragosa, Sevilla, Madrid voro soldaterna eniga med arbetarna. De bildade kommittéer och det planerades att bilda soldatsovjeter. Men dessa kommittéer blevo häktade av regeringen och soldaternas rörelse underkuvades.

Arbetarna uppgåvo dock icke planen. I en hemlig konferens planerade C. N. T. att övertaga gruvorna och proklamera alla andra arbetares solidaritet med aktionen. En kommission med kamrat Noy del Sucre i spetsen valdes och reste ned till Riotinto. Innan kommissionen reste dit, fördes underhandlingar med den reformistiska rörelsen U. G. T. och denne förklarade sig beredd att vara solidarisk med aktionen.

På vägen till Riotinto blev emellertid kommissionen häktad och hastigt deporterad till ön Mahon. De voro 35 personer, med Noy del Sucre (december 1920). Som svar på denna arrestation förklarade C. N. D. T. generalstrejk; men nu visade det sig, att den reformistiska organisationen då det kom till en kraftprövning, icke ville vara med; den bröt avtalet och gick just i farans ögonblick tillsammans med regeringen.

Nu började den stora förföljelsens period, som man både har hört och läst så mycket om. Tusentals av kamrater blevo kastad i fängelset, deporterade, ofta dödade. De fängslade bli behandlade med den medeltida inkvisitionens råhet och i det sista brevet, som Pariskommittén av den spanska organisationen erhållit, meddelades, att organisationens generalsekreterare Evelis Boal, som sitter i Montjuich-fängelset, har blivit fullständigt vanställd i ansiktet; hela ansiktet är som ett stycke hackat kött. Fängslade eller deporterade äro för närvarande omkring 100 tusen revolutionära arbetare; 300 av de mest energiska ha deporterats till Fernando Poo, 35 till Mahon och 500 ha blivit mördade.

Arbetarna svarade på denna förföljelse med samma mynt. Om detta var det klokaste, det kan vara en fråga, men det spanska temperamentet frågade i detta fall inte efter klokheten. De arbetsgivare, som voro kända som de mest brutala, sköts av arbetarna, och helt nyligen läste man ju i tidningen, att Spaniens ministerpresident blev offer för ett attentat. Namnet på attentatorn är Cassnella, med sin kamrat Nolle. Det

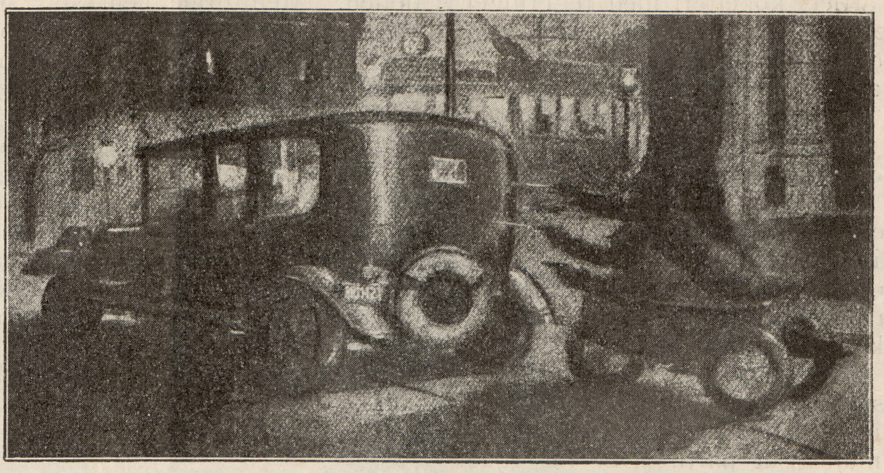

Hur Cassnella och Nolle utförde sitt attentat mot ministerpresidenten Dato, den spanska reaktionens politiska överhuvud.

lär vara en ung man, och då polisen sade till honom, att det var vansinnigt att mörda en ministerpresident, ty det kommer strax en annan på den dödes plats, så svarade han: »Ja varför mördar ni då syndikalisterna? När ni mördar en, så kommer tio nya på hans plats».

I verkligheten är det så, förklarade mig min sagesman, att till trots för all förföljelse blir rörelsen allt starkare. Visserligen äro för närvarande alla tidningar indragna, organisationslokalerna stängda, kassorna beslagtagna, organisationerna upplösta. Men det gör ingenting; man tror, att regeringen, särskilt genom ministerpresidentens död och arbetarnas energiska kamp som kommer att fortsättas, kommer att bli tvingad att giva amnesti åt alla de 100 tusen, som äro i fängelse, och att organisationen sedan kommer att växa ännu starkare. Den gamla revolutionära andan, som alltid rått i Spanien, är icke död ännu, och den kommer att segra över kapitalistväldet och den klerikala reaktionen. Efter Rertituto Mogorovejos mening som för resten är alla spanska emigranters mening som jag har talat med, kommer reaktionen icke att vara mycket längre. Den har alla-redan kulminerat och det beror nu på, om den internationella arbetarrörelsen gör en större insats, för att hjälpa de spanska kamraterna i deras kamp.

Men hurdant är det då med de socialdemokratiska partierna i Spanien? frågade jag.

Svaret blev: I Spanien har det aldrig funnits något nämnvärt socialdemokratiskt parti. Det finnes ett sådant, men det har endast 12,000 medlemmar.

Vid sista valet till parlamentet i december 1920 uppställde partiet 44 kandidater. Men C. N. T. är antiparlamentariskt och gjorde en aktiv antiparlamentarisk propaganda; på grund härav och även på grund av partiets koketteri med regeringen under de sista förfärliga händelserna, blevo av alla 44 kandidater endast 3 valda. Deras namn äro: Prieto, Besteiro och Iglesias. Och här måste ännu tilläggas, att Prieto valdes genom hjälp av storkapitalisten Echevarietas inflytande.

Men har ni heller inte något kommunistiskt parti?

Jo, på grund av det socialdemokratiska partiets fega hållning i den sista kampen, blevo de unga elementena i det socialistiska partiet otillfreds, och trädde ut ur det socialdemokratiska partiet, samt bildade ett kommunistiskt parti. Det var 1920. Men detta parti har alls ingen betydelse. Hittills, har det t. ex. i Madrid inte mera än etthundra medlemmar. Merius Gracia har rest till Moskwa för detta parti, och var där som dess representant. För övrigt bör det anmärkas, att kommunisterna på sistone ha förklarat sig eniga med syndikalisterna.

Men vilken är då de spanska syndikalisternas ställning till internationalen?

På kongressen i Madrid, i december 1919, uttalade man sig för den ryska revolutionen och ställde sig fullt sympatisk med den och dens kamp mot bourgeoisin. Spaniens arbetare ha genom handling varit aktiva för den ryska revolutionen, och tillät icke, att deras kapitalister understödde den ryska kontrarevolutionen. Men principiellt står »Confederacion Nacional del Trabajo» icke på samma ståndpunkt som de ryska kommunisterna. De bygger mera på Bakunin än på Marx. Vi ha emellertid beslutat att gå till Moskwa kommande juni, för att där gemensamt med hela världens revolutionära arbetare bilda en revolutionär fackföreningsinternational och jag vill hoppas, slutade kamrat Mogorovejo, att det blir möjligt att finna en plattform, bred nog, att även vi syndikalister kunna stå på den.

*

Jag har här genom detta intervju givit en liten inblick i den spanska situationen. Jag vill hoppas, att även arbetarna i Skandinavien ta upp frågan till behandling på alla möten, hur man bäst skall kunna hjälpa de spanska klassbröderna, som lida så oerhört mycket genom den svarta reaktionen. De spanska kamraterna ha manat alla världens arbetare till blockad av den spanska regeringen och kapitalisterna och det vore icke för mycket fordrat, om Skandinaviens arbetare även materiellt understödde hustrurna och barnen till de hundratusenden, som sitta i fängelset för sin kamp för kapitalismens fall och socialismens seger.

Upton Sinclair.

Av Didrik Stigman.

* * *

Upton Sinclair är odisputabelt en av tidens främsta socialistiska litterära författare. Han är ännu en helt ung man, 43 år gammal, med ett världsrykte som redan är femton år gammalt. Hans världsrykte stammar nämligen från 1906, då hans uppseendeväckande bok om de stora Chicagoslakterierna, "Djungeln", utkom. Business o. politik är, kanske mer än annorstädes, ett och detsamma i Amerika. På nittiotalet låg Amerika i krig med Spanien om Cuba, och den stora köttrusten i Chicago var en av de drivande faktorerna i detta krig. Trusten förtjänade millioner och åter millioner på leveranser till hären, och det påstås, att de köttkonserver den levererade dräpte flera amerikanska soldater än de spanska kulorna. Det lär ha varit på tillrådan av den amerikanske socialisten Eugen Debs som Sinclair kastade sig över studiet av slakterierna i fläskpackarstaden, och det gjorde han med samma grundlighet, som han sedermera förfarit vid författandet av "Kung Kol" och andra liknande arbeten. I sju veckor arbetade han som vanlig arbetare mitt uppe i det oerhörda griseri som heter Chicagoslakterierna. Hans verk utmärkte sig för en frän realism. Det stank av ruttenhet och kapitalistisk samvetslöshet. Man har sagt att hans bok gav hela den amerikanska nationen magplågor genom de avslöjningar den gjorde av de i bokstavlig mening ruttna förhållandena. Förpestade kadaver, inelvor och avskräden vandrade tillsamman med levande råttor och en och annan arbetare in i förmalningsmaskinerna och såldes på marknaden som prima varor. Hans bok hade åtminstone den verkan, att den mer än något av hans andra arbeten även gjorde intryck på bourgeoisien, som kände sig träffad i själva grundvalen för sin materiella o. andliga tillvaro. Icke så att den väckte till liv borgarklassens samvete, eller talade till deras moraliska känslor, utan så att den på det allra högsta oroade deras mage. Köttrustens fabriker var ju förgiftningsanstalter i jättedimensioner, och den kapitalistiska sammanslutningen hade ingen försyn för de rika i sin penninginbringande verksamhet; både rika och fattiga träffades lika och riskerade i samma grad, att falla offer för det kapitalistiska svineriet. Sinclairs bok reste en vulkanartad vredesopinion, som tvingade slakterierna att vidtaga betydande reformer. Sinclair hade dock syftat till

något annat och högre, nämligen att väcka samvetena. "Jag siktade till folkets hjärta, och träffade det i magen", skrev han.

Sinclair nedstammar från en gammal patriciersläkt vars förmögenhet till största delen gick förlorad i det amerikanska inbördeskriget. Han växte upp i en sydamerikansk familjemiljö med dagdrivartraditioner men utan pängar. Sinclair hade kraft nog att bryta sig ut ur denna miljö och själv bekosta sina studier med vad han kunde förtjäna på sin penna. Själv säger han, att han varit självförjande sedan han var femton år gammal. Hans första novell, "Springtime and Harvest" utkom när han var 23 år gammal. Två år senare kom "Artur Stirlings dagbok" och "Prins Hagen". Det var 1903. Aret därpå följde "Manassas", en novell från inbördeskriget om vilken Clement Wood säger, att den innehåller stycken av den största dramatiska litteratur, som författats av en amerikanare. Därefter kom så "Djungeln" år 1906.

Denna bok gav Sinclair världsrykte och anseende och för första gången — pängar. Han fick 30,000 dollars, den gången en stor summa för en okänd författare. Dessa pängar brukade han till att upprätta en slags socialistisk koloni. Jag känner icke närmare till hur den var organiserad, men så vitt jag förstått rätt, var den huvudsakligen baserad på kommunistisk konsumtion, på gemensamhetshushållning. Kolonien brände emellertid sedan Sinclair satt till allt vad han egde, och på nytt stod han på bar backe. När han åter lyckats att samla lite pängar, upprättade han ett socialistiskt teaterföretag i Kalifornien, som icke gav honom annat än skulder, som han under flera år måste avbetala. När han var färdig härmed drog han till gruvorna i Colorado för att studera gruvslavarnas liv och kämpa för deras rätt. Som gruvarbetare steg han ned i schakten, blev terroriserad på samma sätt som sina arbetskamrater, och levde deras bittra liv. Resultatet blev "Kung Kol", ett av hans bästa arbeten, som Georg Brandes kallar en paralell till Zola's "Germinal".

Men emellan "Djungeln" och "Kung Kol" ligger en hel rad böcker. "Industrirepubliken" är översatt till svenska och känd av arbetarna. Sinclairs profetia om förverkligandet av den industriella republiken år 1912 i Amerika har visat sig allt för sangvinisk; Amerika torde ännu ha långt fram. Efter denna kom "The Overman", The Metropolis", "The Money Changers" och "The Machine". Vidare "Samuel the Seeker", som under titeln "Ett problem" utkommit på svenska i 25-öresupplaga för en del år sedan. I denna bok firar Sinclairs förmåga att skapa kontrastverkan sin triumf. Det är ett litterärt propagandaverk för socialismen. "Love's Pilgrimage" och "Sylvia" avslutade raden av litterära verk före "Kung Kol".

Sinclair är en författare, produktiv som få. Han är pågående som den äkta yanken och självmedveten som denne. Han är allsidig och söker tränga in på livets problemer på alla områden. Hur skulle en sådan man kunna hålla sig uteslutande till skönlitteraturen, begåvad som han är med ett ytterst stridbart temperament? Redan 1906 hade han skrivit en bok om diet, och han rekommenderar svältkuren som en radikalkur för en mängd sjukdomar. Själv har han efter mångårig sjuklighet återvunnit hälsan efter en sådan kur. Den danske redaktör Cavling har översatt detta arbete till danska och verksamt propagerat för det. Efter "Kung Kol" kom "Under religionens täckmantel", ett våldsamt angrepp på den amerikanska religionssvindeln. Därefter "Jimmie Higgins", en bok från världskriget, som många betrakta som Sinclairs mästerverk, samt "The Brass Check", ett obarmhärtigt avslöjande av den borgerliga prässens moraliska ruttenhet, ett påvisande av dess lakejtjenst i kapitalismens sold och hur det fria ordet, hur sanning och rätt systematiskt förfalskas av denna hydra, som obetingat är en av tidens största källor till moraliskt förfall.

Till sist har så utkommit "100 procent", en skildring av det amerikanska polisväsendet och dess subordination under de kapitalistiska företagen och intressena och hur detta polisväsende i kapitalismens sold förföljer och torterar arbetarna, som bedriva socialistisk propaganda. “100 procent“ är ett skriande anatema över den vita terrorn i Amerika.

Sinclair har helt och oavkortat ställt sin penna i socialismens tjänst. Förutom den rikhaltiga litteratur han producerat är han verksam på hundrade olika sätt och skriver varje vecka socialistiska propagandaartiklar i arbetarprässen. Om sin verksamhet skriver han själv: “Sedan mitt tjugonde år gällde mina arbeten uteslutande mänsklighetens väl, var en del av klasskampen. Jag tillät mig nyligen säga en borgerlig journalist, att jag sedan tjugo år icke skrivit en rad på vilken jag icke trodde. Väl har jag skrivit många rader vars litterära värdelöshet jag måste erkänna, ty jag var under denna tid ofta sjuk och nästan alltid fattig, men jag har alltid varit trogen min övertygelse ... Jag är egoistisk nog att påstå, att om jag under tjugo år arbetat med samma energi på att förvärva pängar, som jag brukat på mina böcker och hundraden socialistiska propagandaartiklar, så skulle jag i dag ha varit en mycket rik man.“

Sinclair ha rätt att säga detta. Han har frivilligt offrat samhällsställning och det sociala anseende hans födsel, släktförbindelser och personlig duglighet kunnat förskaffa honom. Sjutton år gammal bjöds han en hög lön och ledande ställning vid en amerikansk filial i Paris; tjugosex år gammal bjöds han, under en tid då han var mycket fattig, tiotusen dollars som annonschef för en tidning, likaledes erbjöds han en furstlig inkomst som ledarskribent i ett tvivelaktigt blad; han erbjöds 200,000 dollars för sitt namn till en “mönster“-konservfabrik; 30,000 dollars skulle han få för att omskriva ett av sina arbeten till en pornografisk bok; sina dramer kunde han fått uppförda om han ville stryka den socialistiska tendensen — men Sinclair föredrog att leva ett hederligt liv, ofta i fattigdom, nästan alltid i försakelse.

“Sedan jag slog igenom, skriver han, har det varit mig möjligt att leva anständigt av mitt arbete, dock har jag mestadels brukat mera för “saken“ än jag haft. Då jag skriver detta består min förmögenhet av 10 dollars, några gamla kläder, ur andra hand köpta möbler, som äro värda omkring 200 dollar och av några hundra böcker. Men när jag höjer min röst till förmån för mitt lands löneslavar, så får jag ofelbart läsa om mig själv, att jag är agitator av profitbegär.“

Sinclair har en gång låtit uppställa sig som kongresskandidat för New-Jersey-kretsen. Om han den gången hade något hopp om att kunna uträtta något i parlamentet, så har han för länge sedan låtit detta hopp fara. Man behöver bara läsa hans “Kung Kol“ för att förstå detta. I denna bok visar han, hur lagstiftning, rättsväsende, polis och domarkår fullständigt behärskas och dirigeras av kapitalet. En replik är karaktäristisk. Bokens hjälte disputerar med en kapitalistisk pådrivare och frågar denne, vad han tycker om det sätt på vilket en viss gruvägare kommit i besittning av gruvorna. — Jag tänker han betalat marknadspriset för dem. Gjorde han inte det? säger den andre ... Sinclair låter så bokens hjälte svara: — *Han betalte marknadspriset på politikerna ...*

Att döma av samma arbete synes Sinclairs utveckling allt mer gå i riktning mot syndikalismen. Liksom Jack London på sista tiden av sin levnad anslöt sig som medlem till I. W. W. så har också Sinclair allt mera drivits över till syndikalismens ståndpunkt, förefaller det. Hjälten i “Kung Kol“ låter han i varje fall predika rent syndikalistiska idéer.

Sinclairs böcker är en allvarlig och klar reflex av det samhälleliga livet, framförallt av kampen mellan kapital och arbete och av livet på de båda ytterpolerna. Sinclair kan yttra sig med sakkunskap både om “the upper ten“ och om arbetarna. Han har sett båda gruppernas liv på nära håll. Han har erfarenheten. Och han har glöden, rättfärdighetslidelsen, som rastlöst driver honom till oavbruten kamp för de fattiga, för mera samhällsrättvisa, för socialismen.

Den "demokratiska centralismen" och den tyska marsrevolten 1921.

Av Albert Jensen.

* * *

Den misslyckade tyska marsrevoltens förlopp om förhistoria börjar gestalta sig lite annorlunda inför en objektiv granskning än den första kommunistiska framställningen gav vid handen. Enligt denna version var revolten framprovocerad av orgeschbanden, men man talade icke om, att det i kommunistiska planerna ingick en kommunistisk provokation mot orgeschbanden för att få dessa att »förlora besinningen» och i sin ordning genom ett besinningslöst uppträdande framkalla en resning bland arbetarna. Det har här bedrivits ett oerhört lättsinnigt spel med arbetarnas liv, en brottslig social hazard, som ytterst synes ha sin upprinnelse i den kommunistiska centralismens och kadaverdisciplinens system. Det är tack vare d:r Levis hänsynslösa avslöjanden som man börjar skymta det verkliga orsakssammanhanget.

För icke så många månader tillbaka räknade det kommunistiska partiet i Tyskland icke mer än 50—60,000 medlemmar. Så följde sprängningen av det oavhängiga partiet varvid nästan halva medlemsstocken gick över till kommunistiska partiet, vars medlemsnumerär man nu uppskattar till 400—500,000. Denna tillväxt i medlemsantalet förpliktade. Så länge partiet var ett obetydligt minoritetsparti kunde man nöja sig med negativ kritik av de andra partiernas passivitet, men när det nu blivit ett verkligt massparti, förpliktade dess förutgående kritik till aktion. Så menade åtminstone en del av partiledarna. Och framförallt synes man haft denna uppfattning i Moskwa, varifrån man övat press för att få i gång en aktion, en »revolution».

Framförallt är det här intressant att följa spelet bak kulisserna och skymta den världshegemoni över den internationella arbetarrörelsen, som Moskwa eftersträvar att skapa och vars nödvändiga tillkomst var uppenbar efter Moskwakongressen i fjol.

Bland ledarna inom det kommunistiska partiet voro Paul Levi, Klara Zetkin, Hoffmann och Däumig m. fl., mera återhållande än man önskade i Moskwa, medan en grupp till vänster voro ivriga efter att förskaffa sig Moskwacentralens bevågenhet genom igångsättande av omedelbara aktioner. Den återhållande gruppen, som icke fann tiden mogen och icke fann några som hälst möjligheter för en verklig massaktion, stämplades snart som opportunister och småborgare och genom Moskwacentralens anvisningar avlägsnades de för några veckor tillbaka från partiledningen, vilken dittills faktiskt legat i deras händer.

Sedan partiledningen på detta sätt rensats av Moskwa, tack vare den kommunistiska internationalens »demokratiska centralism», låg fältet öppet för ett hazardiöst spel med de tyska arbetarnas liv. Man skulle nu göra en revolution. Mindre kunde inte tillfredsställa Moskwa. Och så kom den tyska marsrevolten — och nederlaget med friska gravar och fyllda fängelser.

I en broschyr betitlad »Vår väg mot kuppmakeriet» har Paul Levi avslöjat det ränkspel, som föregått denna revolt. Han betonar, att den kommunistiska internationalens exekutivkommitté har sin del i ansvaret för dess tillkomst. Innan Levi och de andra avsöndrats från ledningen sände Moskwa »sina finaste spioner» för att övervaka dem, kontrollera deras opportunism och säkerligen att arbeta för deras isolering. Radek och andra Moskwapåvar hade uttalat, att lite »bråk» icke skulle skada, och detta »bråk» kom också till stånd i mars.

Moskwa sände som sagt representanter för att öva spionage. Vilket moraliskt förtroende visar det icke, och hur fotografiskt liknar icke dessa metoder de som de kapitalistiska regeringarna bruka mot varandra. En viss Rakoczy spelade rollen av »öga» och var mycket betrodd, vilket framgår av att han efter uppdrag av Moskwa under namn av Kabatscheff även deltog vid den italienska socialistkongressen som uttolkare av teserna. Moskwa sände litteratur som skulle spridas i Tyskland, och när vid något tillfälle den tyska partistyrelsen fann denna litteratur allt för olämplig, så spreds den av Moskwa trots partistyrelsen. Hemlig diplomati upprättades mellan Moskwa och Berlin, och hemliga rapporter gingo fram och tillbaka. Moskwas hemliga delegater arbetade icke tillsammans med partistyrelsen, men bakom dess rygg. Det var dessa hemliga representanter, som hade Moskwas förtroende, icke landets egna representanter. »Det är ett system som förstör det ömsesidiga förtroendet» säger med rätta Levi. Och en sådan ledning av den kommunistiska internationalen, tillägger han, är endast en internationellt verkande Vetjeka (hemlig terroristisk polis).

Som man ser är Moskwa icke kinkig med sina medel. Huvudsaken är att den genom detta system kan upprätta ett verkligt herravälde över det internationella proletariatet, så att den kan utfärda sina order till alla länder med utsikt att bli åtlydd. Sådant är det system man söker skapa, och det mål för vilket man med ryska rubler köper tidningar, rörelser och personer i de olika länderna.

*

Levi konstaterar i sin anklagelseskrift, att den första stöten till marsaktionen i Tyskland icke kom från det tyska partiet, men att denna plan utkläckts i en hjärna, »som saknade varje svag aning om tyska förhållande», att den var »förberedd och ledd av politiska småbarn», och att den som resultat »isolerade alldeles kommunisterna» från de övriga arbetarna. Initiativet kom således icke från tyskarna, men det fanns ett starkt inflytande från Moskwacentralen »att omedelbart och till varje pris träda i aktion». Tydligare behöver ju icke utsägas var ansvaret bör placeras.

Inom den beslutande partistyrelsen voro motiven för en aktion enligt Levi: att ställningen inom landet blev allt mera tillspetsad, att de tyska junkrarna säkerligen skulle öppna krig mot Polen, om icke arbetarna förhindrade det, att motsättningen mellan de imperialistiska staterna skärpts och att man inom kort skulle stå inför ett krig mellan Amerika och England, att ententens uppträdande skulle skapa inrepolitiska svårigheter, att man kunde räkna på tre millioner arbetare utom partiet som ville deltaga i en »angreppsaktion», att denna styrka förpliktade partiet att gripa till handling för att gestalta förhållandena efter sitt sinne.

»Detta var den politiska grundvalen för den aktion som kom», säger Levi. För antagandet av ett förestående krig mellan Tyskland—Polen förelåg »hemliga dokument» som icke fick offentliggöras. Levi betecknar dessa »dokument» som provokationsakter. Men vem hade författat dem? Väl icke dem som tillskyndade resningen? Med rätta förkunnar Levi, att en medlem av en partiledning, som ville bygga en massaktion på dessa grundlösa beräkningar, borde snarast »sättas på ett så kallt ställe som möjligt».

— Vi måste övergå till offensiven. I Rhenlandet måste vi leda massorna ut i sträjk för att skärpa motsättningen mellan ententen och den tyska regeringen. Vi äro så starka och situationen så ödesdiger, att vi måste framtvinga revolutionen. Så yttrade sig de ansvariga medlemmarna av partiledningen. Och ännu mera: »Vi ha att genom vår verksamhet sörja för, att ett utbrott kommer till stånd, om nödigt genom provokation av invånarvärnen...»

Hur kallblodigt kalkylerar man icke med massorna. Ungefär som det gällde redan dött material. Man skall ropa ut arbetarna i sträjk och hjälper det icke skall man bruka provokatoriska metoder. Vilket oerhört lättsinne. Genom simpla polisprovokationer tror man sig kunna skapa en revolutionär situation, genomföra en samhällsomdaning! Politiska barnkammarupptåg med ohyggligt bedrövliga följder. Provokationer till brodermord.

*

Den av Moskwa frampressade aktionen började. Hörsing, Sachsens överpresident, en gammal socialdemokratisk fackföreningsbyråkrat, Noskes efterföljare av den blodiga gärningen, lät säkerhetspolisen rycka in i Mansfeldområdet. Han lät delvis besätta fabrikerna. Detta verkade verkligen provokation, och arbetarna anslöt sig i stora skaror till generalsträjken på dessa trakter. Rote Fahne uppmanade arbetarna att beväpna sig, att bruka det öppna våldets språk. Endast med vapen kunde arbetarna slå ned orgeschbanden och polisochranen. Detta sade man arbetarna. Enligt Levi resonnerade en av de »ansvariga» ledarna under de stormfyllda dagarna så, att säkerhetspolisen skulle drivas att genom en intensiv propaganda förlora sitt lugn, varigenom åter arbetarna skulle bli eggade att gå med i aktionen.

Ty man kunde snart icke dölja, att aktionen var misslyckad. De stora massorna gick icke med. Massaktionen blev ingen massaktion. Det blev en desperat strid av isolerade smågrupper. I den situationen hetsade man å ena sidan arbetarna på polisen och å andra sidan polisen på arbetarna. Denna djävulska spekulation till framkallandet av blodiga sammanstötningar lyckades delvis: den krävde offer, hundradetals och åter hundradetals av arbetaroffer, men massaktionen blev likväl ingen massaktion.

Lik ströddes runt i Mansfeldområdet. Efter Mansfeld kom offren i Hamburg. Men fortfarande blev det ingen massaktion. Massorna voro trötta på de politiska teaterkupperna. På sina trygga kontor i Berlin sutto emellertid den »ansvariga» ledningen och beslöt att fortfarande »stegra aktionen». Aktionen stegrades med nya hopar av kadaver i Halle, Essen, Mannheim. Hjältemodigt lydde de sträjkande skarorna order, grep till vapen, slogs mot regeringstrupperna och blevo massakrerade. De anade icke hur lättsinnigt deras ledare spelade krona och klave om deras fattiga liv. De blottade sina bröst och läto sticka ned sig, läto skjuta ned sig, medan de »ansvariga» ledarna sutto i Berlin och »stegrade aktionen».

Dessa brottsliga hazardörer som sutto i ledningen »stegrade aktionen» även genom att skapa inbördeskrig mellan arbetarna. De sände de kommunistiska arbetslösa att besätta fabriker och gruvor för att med våld hindra arbetarna att arbeta, med våld tvinga dem att nedlägga arbetet. Kommunister och arbetare av andra riktningar kommo i slagsmål vid arbetsplatserna. Man slogs inbördes om verkstäderna och fabrikerna. Man erövrade och återerövrade dem för att åter förlora och åter vinna dem, tills trupperna ingrepo och drevo bort kommunisterna. På arbetsplatser, där kommunisterna voro i minoritet och ingen strejk kunde komma till stånd, slutade kommunisterna att arbeta efter order från ledningen. De förblevo utestängda. Arbetsköparna hade på ett milt sätt blivit befriad från element de gärna ville vara av med. Denna inbördeskamp under olika former mellan arbetarna förnöjde reaktionen, vilken förtjust gnuggade händena.

Aktionen var förlorad, men particentralen satt fortfarande och »stegrade aktionen» från sina lugna kontor i Berlin. Arbetarna kämpade offervilligt, liken hopade sig, fängelserna fylldes, änkornas och de faderlösas tårar och jämmer växte och de ledare som stodo närmast exekutivkommittén förkunnade cyniskt: »Om denna aktion icke får mer än det enda resultat, att avskilja partiet från sin högra flygel, så har priset icke varit för dyrt».

*

Till pjesen hör, att Levi, som öppet vågade kritisera ledarnas brottsliga hazardspel med arbetarnas liv, genast uteslöts ur partiet. Folk som tänker självständigt har man icke bruk för i den »demokratiska centralismens» paradis. Folk som däremot vilja sälja sig till blinda eftersägare köpas till högsta marknadspris.

Exekutiven i Moskwa har behandlat uteslutningen och resolverat: — — »Även om Paul Levi haft rätt i sitt bedömande av massaktionen, så måste han i varje fall exkluderas på grund av det oerhörda disciplinbrott, som Levis uppträdande i den givna situationen innebär».

Dessa vismansord äro en praktfull blomma från den »demokratiska centralismens» örtagård. Levi var avsatt från sin ledarepost, degraderad till simpel menig i ledet. Likväl vågade han sig på att ifrån sin plats i ledet hävda en egen mening, något som absolut strider mot den militära disciplin man berömmer sig av i Moskwa. Ty enligt denna skall soldaten i ledet hålla käft och ingenting annat. Varje försök på att tänka och tala fritt är olydnad, och göres sådant i strid mot de kommenderande officerarnas order blir det ett »oerhört disciplinbrott!»

Kan någon ännu tvivla på, att detta system leder till andlig död?

*

I detta sorgespel ser man den beryktade »demokratiska centralismen» i verksamhet. Denna demokratiska centralism skulle bestå däri, att arbetarna lämnas tillfälle att på demokatiskt sätt välja sina ledare, men att dessa ledare, sedan de en gång blivit valda, obönhörligt skola lydas av arbetarna. Arbetarna lämnas således tillfälle att välja sina herrar, men sedan dessa en gång blivit valda, så äro de arbetarnas herrar. Ledarnas vilja skall vara bestämmande. Om dessa ledare uppträda som svagsinta gör detsamma: arbetarna skola lyda de svagsinta. Massorna skola icke ha någon vilja, i alla fall ingen annan vilja än att lyda. De behöva icke ha någon mening, i varje fall ingen annan mening än deras herrar ledare. Förmyndarsocialismen har fått sitt mest tillspetsade uttryck i denna »demokratiska centralism». Man påstår att detta system skall ge arbetarna kraft.

Den tyska arbetarklassen är så-

Fångna upprorsmän föras med uppsträckta händer genom gata i Mansfeld.

kerligen ett utmärkt experimentmaterial för den disciplinära socialismen. Disciplinen har i Tyskland gått massorna i blodet. De äro vanda att lyda.

När den kommunistiska centralens paroll kom om kamp, så lydde kommunisterna. När de fick order till strejk, strejkade de. När de fick order att slåss med vapen, läto de sig slakta. När de fick order att »stegra aktionen» kämpade de hjältemodigt. Disciplinsystemet firade här orgier: några vansinniga ledare från en politisk barnkammare lyckades tack vare detta system driva hundraden och åter hundraden av arbetare i döden. Det är ett system som ärvts efter det gamla borgerliga statstyranniet, från militarismen: människorna ledas viljelöst till slaktbänken. Skall detta kunna bli början till ett nytt samhälle, till socialismen? Snarare en fortsättning av den borgerliga reaktionen under nya mäns ledning.

Detta system av kadaverlydnad skall icke bara vara lokalt, eller nationellt, det skall göras internationellt. När Den Högste Makthavande i Moskwa ger order om aktion i Tyskland, skola de tyska arbetarmassorna gå i aktion. När Högstdensamme ger order om revolution i England, skola Englands arbetare göra revolution. Och så över hela världen. Apparaten är ännu icke

Fängslad arbetare föres bort av »skyddsvärnet».

Fångna upprorsmän föra bort sina sårade kamrater.

riktigt färdig, och jag tvivlar på att den någonsin blir riktigt färdig, men var förmågan som viljan och avsikten, så skulle det icke vara långt dit. Det skändliga offrandet av hundradetal mördade arbetare i Tyskland är ett litet generalprov. Först avlägsnade Moskwa dem som stod i vägen. Men sin litteratur, med sina män, med sina spioner, med sina representanter, med sin hemliga diplomati ordnar den en aktion i Tyskland efter order från Moskwa.

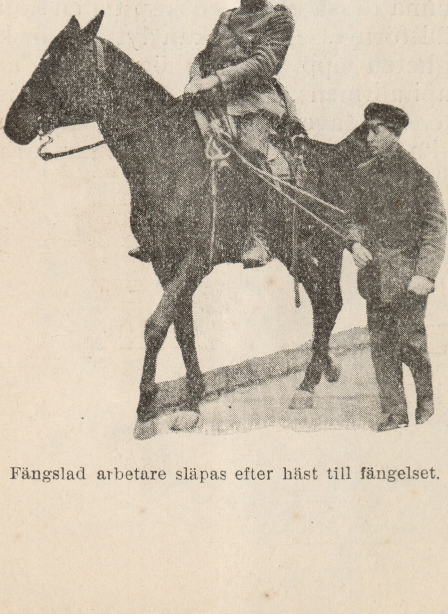

Fängslad arbetare släpas efter häst till fängelset.

Och detta är bara början. Zinovjev förkunnade på ryska partikongressen i mars, att de olika ländernas parti måste »underordna sig exekutivkommittéens beslut», att en »sådan autonomi, då man kan vara ostyrig... icke kommer att ges». Han förklarade: »Vi vilja ha ett enda internationellt parti, och just om den saken står nu striden». Detta är tydligt nog: ett enda parti, med en enda partiledning, som ligger i Moskwa, och vars befallningar skola lydas av medlemmarna med den militära disciplinens stränghet. Moskwa som härskare över den internationella arbetarklassen, över alla arbetarorganisationer i hela världen, över alla partier, alla fackorganisationer, alla kooperativa föreningar, alla sammanslutningar inom arbetets värld — det blev den andliga döden!

*

Den »demokratiska centralismen» har haft generalrepetition i Tyskland. Resultat: månghundrade mördade arbetare, tusenden av faderlösa, sörjande makar och föräldrar, fängelserna fyllda med mångtusende fattiga proletärer, som dömas av undantagsdomstolar till långvariga fängelsestraff, inre fiendskap bland arbetarna, reaktionens tillväxt i styrka och tillförsikt, arbetsköparväldets och statstyranniets förnyade blomning. Kort och gott arbetarklassens försvagande och de härskandes tillväxt i kraft.

Efter hand vill man välsigna de olika länderna med liknande generalrepetitioner. Köpta tidningar, köpta män och köpta organisationer skola göra det förberedande arbetet. I spetsen för 3.dje Internationalen sitter en man, som Lenin karaktäriserat som en okunnig kruka. Det är herr Zinovjev. Tillsamman med liknande själsfränder skall han, när tiden är mogen, även leda andra länders arbetare till slaktbänken. Kommunismen behöver kadaver, synes det, för att kunna leva. Det är början till en militariserad socialism med kadaverdisciplin och fullt av döda själar som soldater. Det är den »demokratiska centralismen».

Partiväsendet splittrar arbetarna. Marsrevolten i Tyskland uppvisar samma symptom, som den tyska revolutionen förut uppvisat. Partiernas rivalisering om den politiska makten drevo arbetarna att kämpa mot varandra på gatorna, bakom barrikader, med vapen i hand. Endast den ekonomiska kampen utanför alla partislitningar skall en gång förmå samla arbetarna.

De tyska syndikalisterna ha ådragit sig kommunisternas onåd, då de icke ville låta bruka sig. Kommunisternas mål var erövrandet av den politiska makten, och detta mål vill syndikalisterna icke kämpa för. De vet, att så snart kommunisterna till äventyrs kommit i besittning av den politiska makten, skall det icke längre finnas någon frihet för en syndikalistisk rörelse. Ryssland lämnar belägg för den saken. De vet också, att samhället icke omdanas genom att det kommer nya politiska härskare till makten. De äro av den meningen, att samhällsomdaningen skall förberedas och genomföras av arbetarnas ekonomiskaa organisationer, som skola avskaffa all kapitalism, även den kommunistiska statskapitalismen, och organisera samhället på basis av fria sammanslutningar och fri verksamhet. De förstå, att ett samhälle endast kan uppnå en högre form, när solidariteten blir den bärande principen, och att en till ytterlighet stegrad kommunistisk disciplin endast kan bereda vägen för en stegrad reaktion, ett återfall i den socialistiska utvecklingen. Förlorar arbetarrörelsen sinnet för frihetens ideal, försvär den sig till kadaverlydnadens militaristiska princip, så förlorar den det förnämsta moraliska vapnet till nydaning, till resning av de undertryckta och förpinade. Endast om frihetens flamma hålles levande i massornas hjärtan kunna dessa bliva redskap till en samhällsförnyelse, som kan lyfta mänskligheten upp på ett högre plan än kapitalismens. Därför är kommunismens kadaverdisciplin och »demokratiska centralism» en reaktionär fara, som måste bekämpas.

Personkult och auktoritetstro.

Av Axel Andersson.

Francisko Ferrer, en av den moderna tidens mest helgjutna kämpar för ett fritt samhälle och en tänkande mänsklighet, skrev kort innan sin martyrdöd ett testamente, i vilket en passus finnes, som i vår tid, inom alla samhällslager, partier och grupper, borde vinna beaktande. Denna passus lyder:

»— — — man skapar gudar, om man sätter människor alltför högt, vilket för mänsklighetens framtid alltid är en stor olycka. Blott gärningarna, från vem de än må utgå, måste undersökas, förhärligas eller fördömas; man prisar dem, på det de må bli upprepade om de synes befordra allas gemensamma väl; man kritiserar dem, på det de icke må upprepas, om man anser dem skadliga för det allmännas väl — —»

Denna regel, konsekvent tillämpad, skulle i all sin enkelhet vara tillräcklig för att åstadkomma en fullständig »omvärdering av alla värden» och framkalla en genomgripande andlig revolution, som helt säkert skulle få till följd stora förändringar på alla livets områden, icke minst på det sociala.

Denna regel följd — och hela det borgerliga samhällets alla idealer skulle falla i grus och spillror och, ur mörkret och djupet skulle nya ideal stiga upp. De »store männens» ofta gigantiska proportioner blevo då reducerade till sitt rätta mått; till ett intet och till ett minusvärde, och handlingar, utförda av »massan» och av okända, skulle då stiga fram ur glömskan.

Francisco Ferrers enkla regel omsatt i praktiskt liv och gärning, bleve dödsstöten åt hela det borgerliga samhället; dess religion och rättsväsen, dess etik, politik och egendomsordning, ja, allt det, som utgör dess stolthet och vilkoret för dess existens, skulle då falla sönder och samman.

Ty allt detta vilar på person-kult och auktoritetstro och är utslag av och uttryck för traditionens vidskepelse.

Det mesta av den bestående sociala och politiska ordningen har fått sin sanktion och blivit beståndande på grund av att det blivit grundlagt och framfört av människor, vilka av sin tid blivit satta för högt och gjorda till gudar.

Stor hänsyn har icke tagits till vad gagn det allmänna och dess väl haft eller fått av »de store männens verk»; betydelsen har man fäst endast vid vem och vilka som stått bakom. Samtidens personkult och eftervärldens auktoritetstro och slentrian har varit nog för att garantera en samhällsinrättnings eller -åskådnings nytta.

Att angripa eller kritisera ofelbarheten hos någon av de män, vilka av det borgerliga samhället räknas som dess grundläggare, blir därför alltid uppfattat som en kritik av och angrepp på det borgerliga samhället självt.

Fri kritik av det borgerliga samhällets koryféer från gången tid, eller av dem, som nu fullfölja dess traditioner, har därför aldrig blivit medgiven. Ty skulle »de stores» gärningar mätas med måttet efter det gagn, de varit för det allmänna, då kommo många av dem under parivärde.

I personkultens och auktoritetstrons intresse har man därför alltid sökt skydda »de stores» gärning från kritisk värdering. Med lagar har man omgärdat deras minnen och handlingar och det är visst inte endast den katolska kyrkans påve som försetts med ofelbarhetens gloria. Kungar, furstar, domare, lagstiftare och präster, alla de, som, stödda av slentrianens och traditionens konserverande makter haft att utföra en från början som gagnelig antagen gärning ha varit — och äro delvis ännu — skyddade från kritik. Deras handlingar ha icke bedömts efter deras allmänna nytta; denna har a priori fastslagits och ställts utanför omdömets och kritikens värdering.

Många samhällets yttre skyddsmedel för auktoriteten och ofelbarheten ha numera — tack vare en orädd oppositions ständiga brott emot och negligerande av dem — bortfallit, och dessa yttre skyddsmedel: lagar och institutioner, ha också blivit överflödiga sedan med deras hjälp i människorna mera verksamma auktoritetsskydd skapats.

Genom generationers »uppfostran», genom lagar och skolor — och lagar och fängelser och straff av olika slag äro ju blott pedagogiska hjälpmedel — har samhället till slut lyckats få människorna att av »fri vilja» antaga auktoriteten som en princip, utan vilken samhället och samlevnaden icke kan bestå. Auktoritetstron har gått människorna i blodet och personkulten har blivit ett mänskligt behov.

*

Många enskilda personer och även tids- och folkrörelser ha rest sig mot personkulten och auktoritetstron och i grund är varje stor social och politisk omdaning en följd av en dylik reagens mot det beståendes idoler och ideal. Men typiskt är att varje kollektivitet som börjar med att säga nej till auktoritet och personförgudning inte endast slutar med att bejaka utan till sist också skärper auktoritetens princip.

Kristendomens första framträdande var ett radikalt förnekande av auktoriteten och ett bestämt nej-sägande till person-kulten. Dess regel var: »Av frukten skolen I känna trädet», vilken regel är densamma som Ferror på annat sätt och utförligare formulerat. Utifrån denna värderingsmetod nekade de första kristna att antaga någon som helst av det då bestående samhällets idoler och förkastade alla dess ideal.

Men det behöver väl ej erinras om, att hela kristenheten i dag — och redan för 1600 år sedan — hamnat i just den motsatta uppfattningen?

När reformationsrörelsen med Luther, Melanchton och Kalvin bröt fram, var det för att återföra de kristna till utgångspunkten och framtvinga brytning mot den tidens personkult och auktoritetstro.

Det gick med reformationsrörelsen som med kristenheten i helhet — den slutade i auktoritetstro och personförgudning.

När vid 1700-talets mitt encyklopedisterna med en Diderot i spetsen började de andliga förberedelserna till den stora franska revolutionen, var det först och sist mot auktoritetstron och person-kulten de vände sina vapen. Men när den omdaning, för vilken de varit ropande röster i öknen slutligen kom, då hamnade den i en auktoritetstro och en personapotheosering utan motstycke i dåtida historia.

Samma öde synes ha drabbat det verk som i Ryssland begyntes av nihilisterna och slutfördes av bolsjevikerna. Nihilismen var en våldsam reaktion mot allt vad borgerlig auktoritet hette och ett bestämt avståndstagande från person-kulten i dess mest förklädda former.

Nihilismens andliga arvtagare fördjupade auktoritetshatet förde det till sin kulm och — slutade i en Leninkult, en person-kult vars make världen väl aldrig skådat ens under den romerska kejsarförgudningens högsta stegring.

Det synes som om auktoritetstron vore den moderne Kronos som slukar de av sina egna barn, vilka ej vilja deltaga i dess kult. Om någonsin talet om »historiens ironi» är berättigat, så är det väl just här; av auktoritetstrons förföljande Paulus blir en hänförd, bekännande Paulus.

Men förklaringen ligger nära till hands: — alla dessa auktoritetsfiender voro icke bekämpare av auktoritetens princip, utan blott av dess tillfälliga form och uttryck.

*

Huru fast rotad i människan auktoritetstron och behovet av personkult är, få vi en klar föreställning om genom att betrakta den moderna, socialistiska arbetarrörelsen. Dess teoretiske »grundare», Karl Marx, började med att på det mest radikala sätt nagelfara allt inom det borgerliga samhället, som vilade på auktoritetstro, personförgudning och tradition. Icke sten på sten lämnades kvar av den borgerliga idébyggnaden, inte en av dess idealer skonades för hans raseringsiver. — Han slutade med att själv för sig och sitt verk anropa auktoritetens och person-kultens makter. När mot honom och hans verk vändes de vapen, varmed han själv gått till anfall mot den bestående ordningen, då Bakunin, med den frihet och rätt Marx proklamerat för sig och sin gärning, angrep honom och hans ordning, då återföll Marx just på den auktoritetstro, ofelbarhet och tradition mot vilken han, då den yppade sig i annan form, ej hade nog hårda ord.

Det är därför icke synnerligen märkvärdigt, att just samma dubbelhet i ställningen till auktoritetstro och person-kult redan tidigt fick sin avspegling i den socialistiska rörelse, som i Marx ser sin störste profet.

Den socialistiska arbetarerörelsen är väl ursprungligen den mest radikala och gigantiska protest mot auktoritet och personförgudning som någonsin under historisk tid tagit mandom och organisatorisk gestalt. Men ändå —: aldrig har väl auktoritetstron haft hängivnare bekännare, aldrig personkulten mera rättrogna bekännare än just inom denna rörelse!

När man inom arbetarerörelsen betraktar den servilitet, den villighet till lojalitet mot »ledarnas» minsta påbud; när man observerar huru massorna uppgivna egna, tydligt skönjbara fördelar för att följa »de stores» inom rörelsen ord, märker »menige mäns» uppgivelse av personlighet och självständighet — då varsnar man en företeelse som icke bara påminner och liknar fenomenalt inom den medeltida kristna kyrkan, utan också i det karaktäristiska draget — personkult och auktoritetstro — vida överträffar den medeltida förebilden.

Denna företeelse är en fullständig negation av rörelsens allmänna och utåtriktade strävan. Utåt arbetas på att störta auktoritet och person-kult, inåt göres allt för att stäcka de principer, man utåt bekämpar.

Helt säkert är denna disonans mellan väsen och strävan en av orsakerna — ja, huvudorsaken — till den ringa verkliga, men stora chimäriska framgång, den socialistiska arbetarerörelsen haft och har.

Kraftigare än allt annat bevisar denna företeelse, att staten och det auktoritära samhället lyckats i sin uppfostraregärning: att göra folkets flertal till slavar i anda och sinne. Alla himmelska och jordiska borgerliga idoler har av den socialistiska arbetarerörelsen vägts och befunnits för lätt; alla av den borgerliga traditionen uppförda altare för personlighetens tillbedjan och auktoriteters dyrkan ha rivits ner. »Gud», kungar, präster och lagskipare betraktas av massan icke längre som ofelbara storheter, värda respekt och vördnad. Dessa idoler kunna på sin höjd av folket tillvinna sig ett stilla löje mellan den rika skörden av spott och hån; de bud, lagar och förordningar som stödjes av dessa idolers auktoritet ha förlorat förmågan både att värma och kyla; folket betraktar dem med samma likgiltighet som varje annan antikvarisk fornlemning.

Men trots detta skulle det vara ytligt och förhastat antaga, att den socialistiska arbetarerörelsens respektlösa massor uppgivet person-kulten eller auktoriteten som princip. Tvärtom synes det som om denna princip stegrats just inom denna rörelse. Vad som försiggått hos massan av arbetarerörelsens medlemmar i dess förhållande till person-kult och auktoritetstro är blott en formförändring, icke en omdaning av väsendet, icke ett avståndstagande från principen.

Orsakerna till detta äro lätta att angiva: dels beror detta förhållande av det i människonaturen rotade behovet av dyrkan, som förstorats genom uppfostran; dels — och kanske mest — av den genom århundraden bibringade osjälvständigheten som gjort människorna oansvariga och för fega att framstå som sina egna gärningars upphov. Vanan har understrukit behovet att ha någon att se upp till och även grundlagt behovet att ha någon att skylla på och göra till syndabock.

Samma primitiva känslor och behov som böjer fetichmannens knän inför en konstigt formad sten då det gått fetichdyrkaren väl och som vid motgång och olycka kommer samma varelse att misshandla sin idol — samma primitiva känslor och behov besjälar också massan av arbetarerörelsens medlemmar i deras ställning till deras ledare.

Vill man på annat sätt söka förklaringsgrunden till den auktoritetsdyrkan och person-kult — vars negativa sida är massornas omyndighet och oförmåga till självständiga handlingar — som nu är knäsatt inom arbetarerörelsen, då torde man ha att söka denna i tidens allmänna överdrift i att vilja generalisera, och i ett skevt sätt att tillämpa induktionsmetoden.

Den personförgudande och auktoritetstroende massans resonemang torde vara: »Denna person har i detta fall visat sig duglig att handhava vår sak. Ergo: Han duger följaktligen att vid alla »tillfällen företräda våra intressen». Man går således icke ut från att vid varje enskilt fall pröva gärningens värde, man inducerar gärningarnas gagn ur ett visst enskilt fall.

Därför att en person vid något tillfälle och i någon fråga visat sig ha vilja och förmåga att uppträda på ett för massan lyckligt och gagneligt sätt, drages slutsatsen att samme person vid alla tillfällen och i alla situtioner är den mest kapable att företräda massans sak. Vore icke detta falska resonemang förhanden, skulle mycket inom arbetarerörelsen se annorlunda ut; dömdes varje arbetarerörelses ledare efter sina gärningar vid varje tillfälle skulle deras auktoritet försvinna och person-kultens altare inom arbetarerörelsen omstörtas.

⁂

Moskwa–Danmark.

Av Jens Storgaard, Köpenhamn.

***

Med 247 röster mot 117 har Fackoppositionen i Danmark beslutat att gå in i det bolsjevikiska partiet. I stället för propaganda för facklig oavhängighet skall man hädanefter lägga an på den kommunistiska cellpolitiken. Denna sida av partiverksamheten är efter aller högsta förordning från Sinovjev tilldelad de 247 förutvarande syndikalistiska arbetarna.

Moskwa brukar onekligen hastigt verkande preparat. För ett år sedan beslutade Fackoppositionen skarpt bekämpande av alla auktoritära partiriktningar utan avseende på namn eller partifärg, och själva Chr. Christensen, numera Moskwas verksammaste predikant i Danmark, dundrade den gången mot det bolsjevikiska tyrranniet och rekommenderade varmt anslutning till det syndikalistiska principuttalandet, som antogs på den internationella syndikalistiska konferensen i London 1913.

En sådan omvändelse hals över huvud är i och för sig själv en dokumentering av, att vidkommande antingen icke förstått syndikalismem, eller att han av andra motiv än övertygelsens blivit bolsjevik. Bristen av förståelsen av de båda idériktningarna demonstreras för övrigt i Chr. Christensens outgrundliga broschyr "Moskwa och Syndikalismen", som skrevs som ett slags bolsjevikiskt gesällprov och tillsammans med åtskilligt urklipp av "Solidaritet" förelades III Internationalens exekutivkommitté, vilken förklarade sig tillfreds med prestationerna.

Det kan måhända vara vanskligt för syndikalister att förstå detta organisationens hastiga omslag, då organisationens sista kongress så skarpt vände sig mot bolsjevismen. Förklaringen ligger delvis i följande: då först den närmaste ledningen för tidningen "Solidaritet" hade vunnits för bolsjevismen, började denna — mycket konsekvent för övrigt — att genast arbeta efter Moskwas principer, d. v. s. man suspenderade organisationens bestämmelser och gjorde tidningen till ett propagandaorgan för bolsjevismen istället för att behandla den kritiskt.

Men även detta tillvägångssätt efter bästa exekutivmönster skulle ha lämnat ett negativt resultat, om man frimodigt skrivit bolsjevismen på partifanan. I varje fall har parollen "diktaur" icke i Danmark visat sig ha den väntade magiska värkan och de nya "syndikalistiska" lovprisningarna av Lenins "världssystem" och det dagliga, sentimentala, hart när ohyggliga förhärligandet av det röda soldatmartyriet förmådde icke ens den Christensenska under flera år omsorgsfullt vårdade auktoriteten att ge ett tilltalande yttre.

Utsikterna till 16 timmars dagligt arbete under flera decennier under militär disciplin, tillsamman med alla möjliga materiella försakelser är nog ändå ett dåligt program att locka med. Även om människorna kunna känna hänförelse för ädel uppoffrande kamp, för en stor och härlig idé, så måste man likväl akta sig för att karrikera spörsmålet till eftersträvandet av ett martyrium.

Till just en sådan karrikatyr ha hemmabolsjevikerna i olika länder omvandlat den ryska revolutionen. De nyfrälsta i Danmark ha försökt att sjunga med i kören, utan att det likväl fått synnerlig effekt. Icke ens det lockande framtidsperspektivet med alla anorledes tänkande dinglande i galgar eller lyktarmar kunde få bukt med den naturliga skepsisen.

För att kunna genomföra planen om erövringen av Fackoppositionen måste man till en början uppgiva det offentliga erkännandet av bolsjevismen och istället framställa bolsjevikerna som representanter "för den verkliga, oförfalskade syndikalismen", medan de förklaringar, som hittills givits av den bolsjevikiska rörelsen, stämplades som anarkistiska förfalskningar.

På detta sätt har det lyckats att locka fackoppositionens majoritet över till bolsjevismen, och på förkunnelsen av bolsjevismen som sammanfallande med syndikalismen börjar Fackoppositionen sin nya bolsjevikiska verksamhet. Och om denna förklaring icke längre kan brukas, finner man väl en annan — varje förklaring är ju god för den, som kan tro på den.

Den oundvikliga konsekvensen blir emellertid, att Fackoppositionen har begått politiskt självmord. Politiska principer är icke en vara, som man ostraffat gör till föremål för köp och försäljning. Man kan ha bildat sig en politisk åskådning, som verkligheten med tiden ådagalägger vara felaktig. Särskilt skola på förhand uppställda schematiska regler för lösningen av detaljspörsmål visa sig vara mindre användeliga i praxis. I så fall måste en förnuftig människa fortast möjligt befria sig från det antikverade skramlet. Men skall det i detta sammanhang talas om överbevisande fakta, så vittna dessa just till fördel för de syndikalistiska idéerna och principerna och gör den bolsjevikiska religionens värde ännu mera problematisk.

Må flertalet av Fackoppositionens medlemmar ha beslutat i god tro, men här är det likväl i praktiken ett övergivande av det gamla, här gäller det valet mellan tvenne huvudriktningar inom det politiska livet: principen om möjligheten av massintressenas självständiga organisation, d. v. s. i djupaste mening en övertygelse om, att människorna förmå att i full frihet leva ett ordnat samhällsliv och själv skapa ramen för detsamma; och på andra sidan den urgamla uppfattningen av den fysiska och andliga auktoritetens nödvändighet.

Genom att välja fackoppositionens organisationsform, måste syndikalisterna i Danmark självfallet för eller senare komma till den skiljeväg, där de nu ha fattat sitt beslut. Som fackopposition måste man naturligtvis flytta själva den praktiska lösningen av frågorna över på en annan organisationsfaktor, över på fackföreningarna. Och fackoppositionens uppgift måste inskränkas till att göra fackföreningarna brukliga för detta ändamål.

Kommen dithän, att ett större eller mindre antal fackföreningar kunde göras till såväl ekonomisk som moralisk bas för den ekonomiska klasskampen, borde fackoppositionen icke ett ögonblick ha dröjt med överflyttningen, då den enda förnuftmässiga förklaringen som kan givas över avsikten med fackoppositionen, som sagt, måste bli avvecklingen av fackoppositionen i fackföreningarna efterhand som dessa antaga samma principer och ställer sig på samma grundval som fackoppositionen.

Erkänner man icke denna framgångslinje, blir fackoppositionens organisation en förvirrad och ändamålslös dåraktighet. Hade man icke menat, att fackoppositionen endast har en tillfällig uppgift, borde man naturligtvis gått samma väg som exempelvis i Sverge och skapa självständiga organisationer, som i sig själv äro bas för arbetarnas kamp och för lösningen av den revolutionära uppgiften.

Emellertid synes de ledande huvudena i Danmark, som nu gått över till den andra sidan, icke tänkt sig så långt. I varje fall föredrogo de, att, i stället för att göra de existerande oavhängiga fackföreningarna*) till bas för både tidning och rörelse, göra bådadera till led i en partipolitisk rörelse. Deras egna fördomar, som förhindrade dem att uppskatta resultatet av fackoppositionens arbete, som eljes markerades tydligt nog i de oavhängiga fackföreningarnas förkastelse av det partipolitiska herradömet, mötte det stora auktoritära idealet, formade i de ryska reglerna för militär kadaverdisciplin, dessa regler som så kort och magiskt

---

*)Fedralistisk Sammenslutning“, en sammanslutning av organisationer som brutit sig ut ur den danska landsorganisationen, ställt sig oavhängiga av de politiska partien och ha en utpräglad syndikalistisk tendens, räknande omkring 11,000 medlemmar. *Red anm.*

uttryckts i satsen: "fackföreningarna skola vara lemmarna, partiet huvudet".

Fackoppositionen har träffat sitt val. Det fanns endast valet mellan att bygga den revolutionära kampen på fackföreningarna och deras utveckling enligt praktiska hänsyn, eller att bli apostlar för den schematiska marxistiska statsidén, som under den klingande men falska frasen: proletariatets diktatur, har gjort bankrutt i de länder där man för första gången försökte förverkliga den. Ty det är dock den kalla bittra verkligheten, att marxismens teorier för revolutionen ligga sammanstörtade, som en bunke skrammel.

Härmed är icke sagt att Lenins regering är fallfärdig, och bäst skulle det måhända vara, om den stannar som likvidator för de felslagna experimentena. Kan denna regering avveckla sina egna felgrepp över till den borgerliga republiken, utan att det därur framspringer den traditionella vita terrorn, så har den gjort sin största nytta. Därefter kommer arbetarnas kamp på grundval av invunnen erfarenhet, kampen mot kapitalister och regering.

Det är något visst tragiskt i, att människor, som gjort anspråk på att vara före sin tid i politiskt avseende, nu ställer sig till tjänst för en haverad idé och väser förrädare efter alla, som icke i politiskt avseende vilja inrikta sig på bolsjevismen.

Vad som nu är av största intresse för Danmark är frågan om de oavhängiga fackföreningarna, som icke allenast nu berövats stödet från fackoppositionen och dess organ, men till och med bekämpas av dessa, äro starka nog att taga det nästa logiska steg efter avskedet från partiförmynderiet och organisera ett gemensamt inbördes samarbete, eller huruvida deras kraft nu skall sönderetsas av de olika partiriktningarnas kamp om herraväldet över organisationerna.

På denna fråga kommer den närmaste framtiden att giva svar. Förståeligt är det, om den kovändning Fackoppositionen gjort till en början kommer att bringa förvirring och göra arbetet på skapandet av självständiga organisationer lite svårt.

Någon seger för de politiska partien kan det dock icke bli tal om. Förhållandena tvinga arbetarna till kamp — till positiv kamp för inflytande på produktionsförhållandena; och de politiska partiens resultat äro negativa ändringar i sättet på vilket det regeras. Partidiktaturen har spelat bankrutt i Moskwa och får aldrig någon renässans i Danmark.

Vår i Fängelseland.

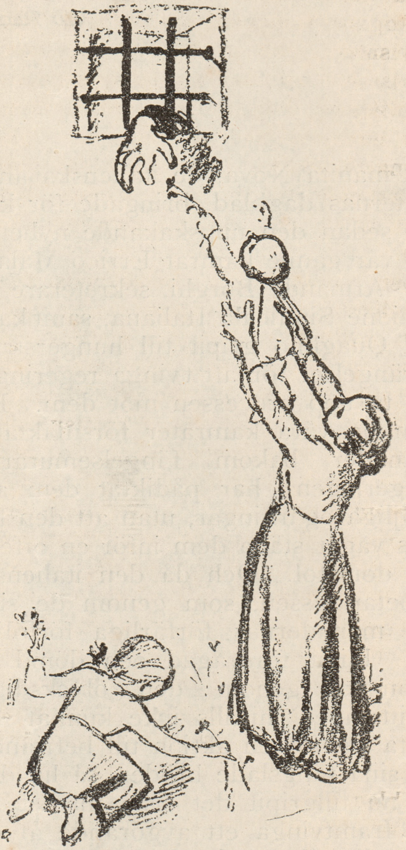

Efter teckning av VERTES.

Reaktionen i Italien.

Av Rudolf Rocker, Berlin.

***

I.

Umanita Nova, de italienska anarkisternas dagblad, bringade för kort tid sedan den uppskakande nyheten, att vår gamle kamrat Errico Malatesta, Armande Borghi, sekreterare för Unione Sindicala Italiana, samt kamrat Quaglino gripit till hungerstrejk i fängelset för att tvinga regeringen att ta upp processen mot dem. Redan ha våra kamrater försmäktat 6 månader bakom fängelsemurarna. Regeringen har pådiktat dem alla möjliga ogärningar, utan att den hittills vågat ställa dem inför en offentlig domstol. Och då den italienska arbetarklassen, som genom de sista sju månadernas förfärliga förföljelser blivit försvagad och dömd till vanmakt genom den olycksdigra splittringen, hittills icke kunnat besluta sig för en aktion till befriandet av sina fängslade bröder, så ha dessa nu tillgripit det sista medlet för att framtvinga ett avgörande åt det ena eller det andra hållet.

I ett flammande upprop vänder sig Umanita Nova till den italienska artarklassen och kallar den till aktion. »Har ni tvingat regeringen att tillåta Malatesta återvända till hemlandet för att han skall förhungra i fängelset?» heter det. Även Italiens anarkistiska förbund och Unione Sindicala Italiana träder inför offentligheten med kraftiga upprop, vilka redan funnit ett starkt eko hos de arbetande massorna. Redan har Sjömansförbundet förklarat, att det är berett till en aktion och endast väntar att järnvägsmännen fattar ett liknande beslut.

Malatestas och hans kamraters hungerstrejk synes berättiga en tillbakablick på det förgångna årets händelser. När Malatesta i februari 1920 återvände till Italien från sin landsflykt, blev han mottagen av arbetarmassorna som ännu ingen före honom blivit. Sedan det italienska proletariatet direkt tvingat regeringen att finna sig i den gamle rebellens återvändande, och det lyckats denne med hjälp av italienska sjömän att i hemlighet lämna England, där man passade honom med argusögon, började för honom ett nytt stormigt kapitel av hans stormfyllda liv. Hans resa genom Italien liknade ett triumftåg. Han var dock en av de få överlevande från den gamla bakunistiska perioden, som hade ägnat hela sitt liv åt folkets befrielse och trotsat varje fara. Mer än en gång satt han sitt liv på spel, långa år försmäktade han i fängelse eller i landsflykt utan att ha den ringaste personliga fördel av sin oavbrutna kamp. Många voro de, som i sin ungdom kämpat tillsamman med honom skuldra vid skuldra, men senare besinnat sig och kommit till ära, utmärkelse och förmögenhet; men Malatesta förblev ständigt trogen sig själv, levde ständigt i armod och förde under ett halvt århundrade rebellens törnfyllda liv, aldrig finnande ro, eller rättare sagt — aldrig sökande ro.

När Malatesta kom tillbaka till Italien fanns där en revolutionär situation. Bönder och arbetare befunno sig i kamp mot sina förtryckare. Väldiga strejkvågor gingo över hela landet och skakade det samhälleliga livet i sina grundvalar. Ministeriet Nitti gjorde alla möjliga försök att åstadkomma lugn. Det italienska parlamentet antog till och med en lag, som skulle inleda uppdelningen

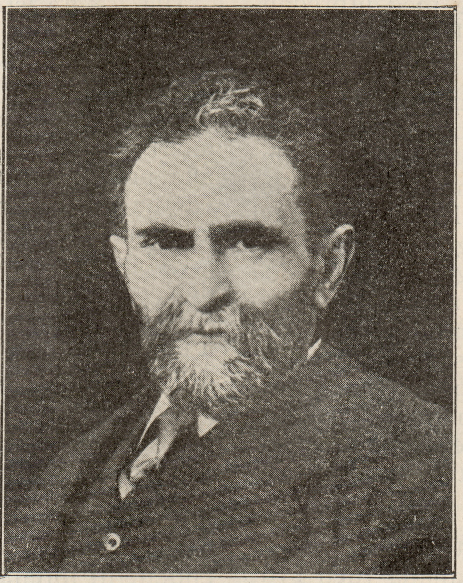

ERRICO MALATESTA.

av de stora godsen till böndernas sammanslutningar. Det revolutionära läget nödvändiggjorde helt enkelt sådana åtgärder. Man offrade något för att icke nödgas offra allt.

Malatestas hemkomst gav den revolutionära rörelsen ett väldigt uppsving. Hans taktik gick ut på att sammansmida alla revolutionära element till en gemensam front. Tvingat av förhållandena tog det socialistiska partiet betydande steg åt vänster och även den reformistiska Landsorganisationen kunde icke undandraga sig inflytandet från den revolutionära propagandan och trängdes framåt genom anarkisternas och syndikalisternas agitation, om än mot ledarnas vilja. Denna inre enhet hos rörelsen gjorde regeringen rådlös. Reaktionens organ fordrade av regeringen energiska förhållningsregler mot den revolutionära rörelsen och först och främst mot Malatestas agitation, så att man slutligen beslöt sig att låta arrestera den djärve stridskämpen, när han en dag lämnade Livorno för att bege sig till Pisa.

Meddelandet om hans arrestering drev ögonblickligen arbetarna i de båda städerna in på stridsarenan. Generalsträjk blev proklamerad inom loppet av två timmar och alla hjul stodo stilla. Då regeringen icke utan grund fruktade att rörelsen skulle komma att breda sig över hela Italien, så skyndade man sig att åter sätta Malatesta i frihet. Det var för ett år tillbaka.

Rörelsen utvecklade sig med obändig kraft. Anarkisterna utgåvo Umanita Nova som dagblad i Milano och tidningen har nu en upplaga på 40 tusen. Detta är så mycket mera bemärkelsevärdigt som tidningen är ett rent propagandablad, som icke upptager de vanliga meddelandena för dagen ej heller annonser och uteslutande sysselsätter sig med utbredandet av idéerna och med rörelsens verksamhet.

På Italiens anarkistiska förbunds kongress i juli 1920 voro över 300 delegerade från alla delar av landet närvarande, representerande mer än 200 organisationer. I jämförelse med föregående års kongress hade antalet anarkistiska organisationer och medlemmar tredubblats. Synnerligen betecknande var det stora inflytande den anarkistiska rörelsen utövade på bondebefolkningen. Förutom dagbladet Umanita Nova har den anarkistiska rörelsen mer än ett dussin veckotidningar i landets alla delar.

Jämte den anarkistiska rörelsen är Unione Sindicala Italiana (den syndikalistiska landsorganisationen) den organisation, som står i den proletära klasskampens förgrund och i alla revolutionära aktioner går hand i hand med anarkisterna. U. S. I. hade före krigsutbrottet ett medlemsantal av 125,000, men på grund av den häftiga förföljelse de utsattes för under kriget, samt på grund av krigets följder, gick medlemstalet ned till 30,000. När äntligen freden inträdde steg emellertid medlemsantalet raskt till 350,000 och den kände italienske ekonomen Leone anger nu de syndikalistiska unionens medlemsantal till 600,000, trots de oerhörda förföljelser för vilken rörelsen varit utsatt de sista sju månaderna. Den syndikalistiska unionen är med avseende på medlemsantalet svagare än Confederazione di Lavoro (den reformistiska landsorganisationen), vilken har ungefär dubbelt så många medlemmar som U. S. I. Däremot omfattar den syndikalistiska och anarkistiska rörelsen alla djärvare, offervilligare och mera andligt utvecklade element av det italienska proletariatet, som hittills tagit initiativ till alla verkligt revolutionära aktioner.

Alla stora strider mellan kapital och arbete som från fredsslutet till metallarbetarnas gigantiska kamp i september 1920 skakade Italien, utsprang från syndikalisternas och anarkisternas initiativ, vilka ryckte alla andra riktningar med sig. Det var huvudsakligen Malatestas storstilade och kloka taktik som i alla avseenden befrämjade enhetligheten i den italienska arbetarklassens stora rörelse. Malatesta tröttnade aldrig att förklara och ständigt upprepa för arbetarna, att det icke gällde att förslösa krafterna i fraktionsstrider, att icke skjuta det i förgrunden, som splittrade de olika riktningarna, men det som enade. Han betonade ständigt nödvändigheten av en revolutionär allians mot den gemensamme fienden, att förena alla riktningar inom arbetarrörelsen som strävade mot ett omedelbart störtande av den kapitalistiska våldsregimen i en fast sammansluten falang, utan att de enskilda fraktionerna därigenom behövde uppgiva sina speciella strävanden och mål. Och massan kände den obetingade nödvändigheten av denna taktik; den visste, att denne man, som åtnjöt deras obetingade förtroende, icke var någon politiker, som sökte fiska i upprört vatten, att allt vad han sade var hans heliga och allvarliga övertygelse.

Under denna rörelses mäktiga inflytande drevs såväl det socialistiska partiet som den reformistiska landsorganisationen allt mer åt vänster mot sina ledares vilja, vilka icke vågade att kämpa emot strömmen för att icke förlora sin prestige hos massan. Men dessa människor, som genom mångårigt medarbetarskap i det borgerliga parlamentet förlorat varje verkligt revolutionär impuls och som inriktat hela sin verksamhet på valen eller på de vanliga lönestriderna, väntade blott på ett lämpligt ögonblick för att åter kunna avkasta den påtvungna masken.

På den andra sidan sökte bourgeoisien, som ständigt kände sig allt hårdare trängd, efter nya hjälpare i denna kamp om vara eller icke vara, då de rent lagliga medlen allt mer förlorade sin kraft gentemot en rörelse som likt en naturföreteelse drog fram över hela Italien. Och dessa hjälpare kom i gestalt av »Fasci di Combattimento», i Frontsoldaternas Förbund. Dessa sammanslutningar, som omfattade den militär-nationalistiska reaktionens sämsta element, hade bildats omedelbart efter proklameringen av vapenstilleståndet. Deras huvudledare är skalden Gabriel d'Annunzio, generalerna Bodoglio o. Giardino och den förutvarande socialisten Mussolino, som redan under kriget spelade en liknande roll som Gustave Hervé i Frankrike. Talrika officerare av »Guardia reggia», det kungliga gardet, tillhöra fascisterna. Bland andra står dem även den kände hertigen av Acosta, en av de vildaste reaktionärer, mycket nära. De vanliga medlemmarna av »fasci» består av storstädernas sämsta slödder, notoriska förbrytare och alfonser, som mot god betalning äro beredda till vilken skändlighet som hälst på samma sätt som det tsaristiska Rysslands »svarta hundrade». Dessa band av professionella halsavskärare och betalda bravos äro till tänderna beväpnade och bli financierade av Italiens storkapitalister för att terrorisera arbetarbefolkningen genom organiserade attentat på kända revolutionärer etc. Dessa förbrytarbands organ, »Idea Nazionale», förkunna öppet nödvändigheten av en militärdiktatur för att slå ned arbetarrörelsen i blod. De fordra undertryckandet av alla sträjker, förhöjning av brödpriserna och en tvångsgenomförd arbetsdag av tio timmar för alla arbetare.

I armarna på dessaa mördarband kastade sig bourgeoisien, för att rädda sig från den hotande sociala revolutionen. Endast arbetarrörelsens söndersplittring, som först fullbordades efter metallarbetarnas stora kamp slutade med arresteringen och fängslingen av det italienska proletariatets bästa kämpar, gav dessa skurkar möjlighet att riktigt utveckla sin blodiga verksamhet.

II.

Malatesta och hans anarkistiska o. syndikalistiska vänners rastlösa verksamhet hade icke allenast bringat bourgeoisien till förtvivlans rand, den blev också allt obekvämare för de socialistiska politikerna till höger och vänster, allt efter som det arbetande folkets massa genomträngdes av den revolutionära rörelsens anda. Männen på partiets högra flygel betraktade med dold skräck denna ständigt växande röda flod, som de icke längre kunde besvärja med sina gamla diplomatiska konster. De kände revolutionens heta andedräkt slå sig tillmötes från denna mäktiga rörelse och darrade därvid, ty för dessa stackars parlamentariker, vars hela känslo- och tankeliv blivit rudimentärt genom en långvarig partislentrian, hade revolutionen endast betydelse i det förflutna. Därför stodo de fullständigt oföstående inför de nya företeelserna, vars djupare orsaker de väl knappast kunde fatta, och överlämnade sig med ett slags filosofiskt jämnmod åt det oundvikliga. Prampolini, en av de äldsta reformistiska ledarna för det socialistiska partiet, förklarade vemodigt, att man nu icke längre kunde avgöra vilken taktik som vore den riktiga, då massorna själv tagit saken i sina händer. — »Enligt min mening, sade Prampolini i en av sina pessimistiska artiklar, kommer deras instinkt att i Italien driva dem till att ständigt raskare gå över till anarkismen».

Men även partiets venstra eller kommunistiska flygel förstod ingalunda revolutionsrörelsens gång. Så skrev »Ordine Nuovo» i Turin, en av den kommunistiska flygelns inflytelserikaste organ, kort efter den anarkistiska kongressen i Boulogna en beaktansvärd artikel i vilken den taktik reformisterna och opportunisterna i partiet förde skarpt gisslades och som slutade på följande sätt:

»Så kommer det sig, att Italiens socialistiska parti för varje dag förlorar allt mera av sitt inflytande och sin makt över massornas organisationer; så kommer det sig, att den anarkistiska kongressen i Boulogna blivit så viktig för den proletäriska massan. Om den kommunistiska gruppen inom partiet icke reagerar med all kraft, så kommer partiet att förlora varje inflytande över massorna».

En sådan utsikt var lika ovälkommen för politikerna till vänster som höger. Att Malatestas verksamhet var i högsta grad icke önskvärd för högerfalangen är begripligt och behöver här icke vidare förklaras. Men även vänsterfalangen stod med mycket blandade känslor inför denna verksamhet, då revolutionen för dem i första hand var en partisak. Det italienska proletariatets odelade sympati för den ryska revolutionen gav kommunisterna en tid det hopp, att kunna dominera den revolutionära rörelsen. I Italien, liksom i Spanien, äro de gamla bakunistiskaa traditionerna ännu mycket levande i folket. Därav kommer det sig, att arbetarna endast kunna föreställa sig en revolution i Ryssland enligt de av Bakunin propagerade idéerna, så mycket mera som bolsjevismen under den första fasen av dess utveckling lånade månget vapen i bakunismens teoretiska rustkammare. Därav kommer sig också den stora hänförelsen i Italien för den tredje Internationalen. Det var tillräckligt att initiativet till bildandet av den tredje Internationalen kom från Moskwa för att hos Italiens arbetare väcka till liv minnena om Bakunins och hans vänners mäktiga verksamhet. Hade detta initiativ kommit från London, Berlin eller Paris, så hade det säkerligen icke gjort något större intryck. Därför kunde kommunisterna, då de ju så att säga voro bolsjevikernas ställföreträdare i Italien, hoppas att bringa hela den revolutionära rörelsen in under sitt inflytande. Malatestas och hans syndikalistiska och anarkistiska vänners propaganda tog vinden ur segeln för alla partien. Malatesta hälsade den ryska revolutionen med glödande hänförelse, men han var allt för klok, allt för erfaren för att identifiera den med ett bestämt politiskt parti. Redan de första dagarna efter hans ankomst till Italien sökte man förmå honom att deklarera sin ställning till Ryssland och bolsjevikerna, då man betecknat honom som bolsjevik i den italienska pressen. I sin intervju med en representant för »Avanti» gav Malatesta då följande svar:

»När någon, som jag, sedan många år tillbaka tillegnat sig en bestämd beteckning, känner han inget behov av att utbyta denna beteckning med en annan. Jag är anarkist, och som sådan går jag i min åskådning längre än bolsjevikerna. Man får heller icke lov att glömma, att bolsjevismen för närvarande blivit ett samlingsnamn för alla möjliga strävanden, som har mycket litet gemensamt med bolsjevikernas partidoktriner. Om man med bolsjevismen förstår en impuls hos folket, att ta sina egna angelägenheter i sina egna händer och skapa sammanslutningar för att ordna produktion och byte i allmänhetens intresse, om man med andra ord med detta menar ett rådssystem och ingenting annat, då kan man också kalla mig för bolsjevik. Vi anarkister utesluta varje högre politisk makt, som man söker påtvinga arbetarråden. En regering är ständigt ett instrument för ett visst parti och kan som sådant aldrig representera folkets allmänna intressen. Följaktligen är den ständigt ett hinder och aldrig ett medel till befämjandet av den revolutionära utvecklingen. En regering över arbetarråden mildrar ingalunda bruket av våldsmedel, tvärtom gör den detta bruk allmännare... Som anarkist går jag längre än bolsjevikerna och ut från denna synpunkt underkastar jag deras idéer och handlingar kritik. Jag vänder mig mot dem, icke medan innehållet av deras lära är för revolutionär, men medan det är allt för litet revolutionärt».

Denna Malatestas ställning bidrog i hög grad till klarläggandet av förhållandena. Även frågan om »proletariatets diktatur», som numera blivit ett ofördragligt slagord, vilket de flesta upprepa utan att att göra sig klart vad det betyder, underkastade Malatesta en sönderflängande kritik. I en lång rad artiklar sönderplockade han de argument som Lenin och andra anfört för diktaturens nödvändighet och bevisade, att diktaturen ständigt kommer att bli ett partis diktatur, men aldrig en klass' diktatur. Han visade, att det låg en avgrund mellan begreppet diktatur och begreppet social revolution över vilken aldrig en brygga kan slås, och att man endast kan besluta sig för det ena eller det andra.

Det var därför också endast logiskt, att Malatesta icke betingelselöst tilljublade tredje Internationalen, som man den gången icke ens visste vad den eftersträvade eller vilket mål den skulle tjäna, sitt bifall. Kamraterna bekymrade sig icke om de ännu olagda äggen, men beslöt att avvakta vad den nya internationalen egentligen bringade i sitt sköte.

På samma linje ställde sig den anarkistiska kongressen i Boulogna, i det den förklarade, att man i en fråga, som ännu är så oklar, överhuvudtaget icke borde fatta något överilat beslut, då man »efter vad som hittills erfarits om den Tredje Internationalen, väl måste antaga, att den helt och hållet stod under inflytande av den auktoritära kommunismen och uteslutande representerade stats- och val-kommunisternas metoder».

Att våra kamrater däri gjorde klokt torde vara tillfullo bevisat genom de senare tillkomna berömda och beryktade 21 punkterna, som väl är det värsta vad en till vansinne driven centralisation någonsin uppfunnit.

Det var klart, att det socialistiska partiets kommunistiska vänster måste finna en sådan ståndpunkt lika oangenäm som högerriktningen. Även om bevekelsegrunderna icke voro alldeles desamma.

Emellertid gjorde rörelsen framsteg överallt i landet. Stora strejker i alla industricentra, revolter hos bönder och jordarbetare, myterier inom armén och flottan stod överallt på dagordningen. Det såg ut som den bankruttmässiga staten när som helst kunde falla sönder. Den hotade bourgeoisien, som kastat sig i armarna på »fasci», samlade ännu en gång alla krafter för att bli herre över rörelsen. De första angreppen på rörelsens kända ledare genom lejda lönnmördare kom då och då till synes, men man vågade ännu icke gå över till anfall i större stil. Malatesta, den mest hatade och mest älskade mannen i Italien, var naturligtvis huvudföremålet för angreppen i den reaktionära pressen. Armande Borghi, sekreteraren för den syndikalistiska landsorganisationen, besökte oss i augusti 1920 i Berlin och berättade, att Malatesta varje dag erhöll dussintals brev, i vilka hans snara mördande förkunnades.

Men vår »gamle» hånade faran och tände sin pipa med dödsdomarna. Men kamraterna, sade Borghi, tog icke saken lika lätt och bildade en särskild vakt kring Malatesta och lämnade honom aldrig ur sikte.

Redan under ministeriet Nitti organiserade regeringen en särskild polisvakt på 100,000 man, som hade till speciell uppgift att bekämpa anarkisterna och syndikalisterna. När senare Giolitti åter kom till rodret, blev denna makt ännu mera förstärkt. Men Giolitti förstod också, att han icke kunde bryta anarkisternas och syndikalisternas inflytande allenast med brutalt våld. Han försökte därför nå sina syften delvis på annan väg och brukade de gamla romerska makthavarnas recept: splittra och härska. Den borgerliga pressen började plötsligen att berömma socialdemokraterna som kloka och besinningsfulla människor, vars fordringar man icke utan vidare kunde avvisa, då man måste räkna med det faktiska förhållande, att en ny period av historien brutit in. Samtidigt smädade man oupphörligt anarkisterna, vilka förde arbetarrörelsen mot en avgrund. Avsikten med denna taktik kunde icke misskännas. Man ville inom arbetarrörelsen själv framkalla en systematisk opposition mot anarkisterna och syndikalisterna för att isolera dessa, för att man så mycket säkrare kunde drabba dem senare.

Det socialistiska partiets politiker och den reformistiska fackföreningsrörelsens gamla byråkrater vågade visserligen ännu icke följa Giolittis sirentoner, men man började på nytt att starkare betona de parlamentariska reformernas nödvändighet och försökte att i arbetarnas ögon göra den direkta aktionen till något otillräckligt. Därvid stödde man sig i första hand på det bekanta brevet från Lenin till det italienska proletariatet om att under inga omständigheter fick förkasta den parlamentariska verksamheten men deltaga i valen. »När till och med en man som Lenin förordar den parlamentariska verksamheten, så är detta det bästa bevis för, att den direkta aktionen ensam icke kan leda till målet» — argumenterade de socialistiska politikerna, för att därmed icke allenast tilldela anarkisterna och syndikalisterna ett slag, men även den antiparlamentariska flygeln inom det socialistiska partiet.

Men först i metallarbetarnas stora strid skulle dessa inre motsättningsförhållande komma till öppet utbrott. Med denna nådde Italiens revolutionära rörelse tills vidare sin höjdpunkt. Samtidigt bildar konsekvenserna av denna metallarbetarnas värdefulla kamp utgångspunkten för den nuvarande förfärliga reaktion, som behärskat Italien under de sista sju månaderna. (Forts.)

Nu har utkommet på Brands förlag:

Den ryska arbetare- och bonderevolutionen.

Resultatet av en studieresa av
AUGUSTIN SOUCHY.

Kamrat Souchy, som är väl känd här i Sverge genom ett flertal böcker och broschyrer, har under sju månader vistats i det revolutionära Ryssland och därunder grundligt satt sig in i den ryska revolutionens och bolsjevismens problem. Sina rön och erfarenheter från denna resa, som gått genom stora områden av det ryska riket, har han framlagt i den bok, som härmed presenteras i svensk språkdräkt.

Souchy är en omutligt ärlig och samvetsgrann människa och hans bok, som är byggd på egna erfarenheter och på de nuvarande ryska makthavarnas uttalanden och dokument, ger säkerligen en sann och i möjligaste mån objektiv framställning av förhållandena under bolsjevismens epok.

Varje arbetare som vill lära känna våra dagars Ryssland genom en framställning, som ägnar uppmärksamhet åt bolsjevismens förtjänster utan att falla ned i devot tillbedjan, men även tar hänsyn till dess brister och fel — måste läsa denna bok.

Boken, som prydes av ett vackert omslag i trefärgstryck, är 240 sidor stor och kostar endast 5 kr. häftad. Inb. 7 kr.

Vi motse omgående rekvisition. Kommissionärer erhålla 30 proc. rabatt om ordern av denna eller tillsammans med annan av förlagets litteratur uppgår till 20 kr. brutto. Tillskriv

BOKFÖRLAGET BRAND, Stockholm 4.

FÖRENINGSTRYCKERIET U. P. A.,
STOCKHOLM 1921.